

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Διπλωματική Εργασία

«Η Φορολογία και Φοροδιαφυγή στην Ελλάδα και Ισπανία και σύγκριση των
συστημάτων αντιμετώπισης τους»

του/της

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΡΜΕΝΤΖΙΔΗΣ

Επιβλέπων Καθηγητής: ΠΑΥΛΑΤΟΣ ΟΔΥΣΣΕΑΣ

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος στη
Λογιστική Φορολογία και Χρηματοοικονομική Διοίκηση

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2023

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ευχαριστώ τους αξιότιμους καθηγητές μου που μου έδωσαν την ευκαιρία να αναλάβω αυτή τη διατριβή και για την αμέριστη υποστήριξη και καθοδήγησή τους σε όλη τη διαδικασία. Η τεχνογνωσία και η ανεκτίμητη βοήθειά τους συνέβαλαν καθοριστικά στη διαμόρφωση της έρευνας και στη διασφάλιση της επιτυχούς ολοκλήρωσής της. Τους ευχαριστώ από καρδιάς για την αφοσίωση, την καθοδήγηση και την πίστη στις ικανότητές μου. Οι συνεισφορές τους έχουν εμπλουτίσει την ακαδημαϊκή μου διαδρομή και έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη αυτής της διατριβής. Στόχος μου είναι να αλλάξω τη νοοτροπία των ατόμων στην Ελλάδα σχετικά με την πληρωμή φόρων, τονίζοντας τη σημασία του στη δημιουργία ενός υγιούς οικονομικού συστήματος. Υπογραμμίζοντας τα θετικά αποτελέσματα της φορολογικής συμμόρφωσης, όπως οι βελτιωμένες κοινωνικές υπηρεσίες, ελπίζω να εμπνεύσω μια ευρύτερη κατανόηση και αποδοχή του ρόλου που διαδραματίζουν οι φόροι στην κοινωνία μας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η ανάλυση επικεντρώθηκε στα συστήματα πρόληψης και καταπολέμησης της φοροδιαφυγής στην Ελλάδα, την Ισπανία, τις ΗΠΑ, την Ευρώπη και παγκοσμίως. Διαπιστώθηκε ότι η Ελλάδα και η Ισπανία έχουν σχετικά υψηλά ποσοστά φοροδιαφυγής, με την Ελλάδα να αντιμετωπίζει προκλήσεις λόγω της μεγάλης άτυπης οικονομίας και της κουλτούρας της φορολογικής μη συμμόρφωσης. Η Ισπανία, από την άλλη πλευρά, έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο στον περιορισμό της φοροδιαφυγής μέσω μεταρρυθμίσεων και της ίδρυσης μιας εξειδικευμένης φορολογικής υπηρεσίας.

Συγκριτικά, οι ΗΠΑ και πολλές ευρωπαϊκές χώρες έχουν χαμηλότερα ποσοστά φοροδιαφυγής, που αποδίδονται σε παράγοντες όπως η ισχυρή κουλτούρα φορολογικής συμμόρφωσης και η χρήση τεχνολογίας για τον εντοπισμό και την πρόληψη. Σε παγκόσμιο επίπεδο, τα ποσοστά φοροδιαφυγής ποικίλλουν λόγω παραγόντων όπως η οικονομική ανισότητα και οι αδύναμοι μηχανισμοί επιβολής. Για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής, οι κυβερνήσεις μπορούν να αυξήσουν την ευαισθητοποίηση του κοινού, να ενισχύσουν τη φορολογική επιβολή, να μειώσουν την οικονομική ανισότητα, να προωθήσουν την κουλτούρα φορολογικής συμμόρφωσης και να χρησιμοποιήσουν την τεχνολογία. Ο συνδυασμός αυτών των μέτρων μπορεί να βοηθήσει στην αποτελεσματική καταπολέμηση της φοροδιαφυγής.

Όσον αφορά την Ελλάδα και την Ισπανία, η Ελλάδα μπορεί να διδαχθεί από την επιτυχία της Ισπανίας ιδρύοντας μια εξειδικευμένη φορολογική υπηρεσία. Η Ισπανία, από την άλλη πλευρά, μπορεί να ενισχύσει τα συστήματά της επενδύοντας στην τεχνολογία και ενισχύοντας περαιτέρω τη φορολογική επιβολή. Και οι δύο χώρες πρέπει να συνεχίσουν τις προσπάθειές τους για τη μείωση της φοροδιαφυγής και τη βελτίωση των συστημάτων είσπραξης φόρων.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ:

«Φοροδιαφυγή», «Πρόληψη», «Ελλάδα», «Ισπανία», «ΗΠΑ», «Ευρώπη», «Τιμές», «Φορολογική συμμόρφωση», «Τεχνολογία», «Συστήματα πρόληψης φοροδιαφυγής».

ABSTRACT

The analysis focused on tax evasion prevention and fighting systems in Greece, Spain, the USA, Europe, and globally. It was found that Greece and Spain have relatively high rates of tax evasion, with Greece facing challenges due to its large informal economy and culture of tax non-compliance. Spain, on the other hand, has made significant progress in reducing tax evasion through reforms and the establishment of a specialized tax agency.

In comparison, the USA and many European countries have lower rates of tax evasion, attributed to factors such as a strong culture of tax compliance and the use of technology for detection and prevention. Globally, tax evasion rates vary due to factors like economic inequality and weak enforcement mechanisms.

To address tax evasion, governments can increase public awareness, strengthen tax enforcement, reduce economic inequality, promote tax compliance culture, and utilize technology. Combining these measures can help combat tax evasion effectively.

In terms of Greece and Spain, Greece can learn from Spain's success by implementing a tax amnesty program and establishing a specialized tax agency. Spain, on the other hand, can enhance its systems by investing in technology and strengthening tax enforcement further. Both countries need to continue their efforts to reduce tax evasion and improve tax collection systems.

KEYWORDS:

“Tax evasion”, “Prevention”, “Greece”, “Spain”, “USA”, “Europe”, “Rates”, “Tax compliance”, “Technology”, “Tax evasion prevention systems”.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	3
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	4
ABSTRACT	5
1.1ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
2. ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ.....	9
2.1.ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ.....	9
2.2.ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ (ΕΛΛΑΔΑ, ΙΣΠΑΝΙΑ)	13
2.3.ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	32
3.ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	40
4.ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ	42

1.1.ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην Ελλάδα, το σύστημα καταπολέμησης της φοροδιαφυγής περιλαμβάνει μια σειρά μέτρων και μηχανισμών. Αυτά περιλαμβάνουν την ενίσχυση των φορολογικών ελέγχων, την ανάπτυξη τεχνολογικών εργαλείων για τον εντοπισμό της φοροδιαφυγής, την επιβολή αυστηρών κυρώσεων σε περιπτώσεις παραβίασης του φορολογικού νόμου και την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των φορολογικών αρχών και άλλων αρχών επιβολής του νόμου (Kottaridi & Thomakos, 2018).

Στην Ισπανία, το σύστημα καταπολέμησης της φοροδιαφυγής επίσης περιλαμβάνει παρόμοια μέτρα και μηχανισμούς. Οι φορολογικοί έλεγχοι, η χρήση τεχνολογικών εργαλείων και οι αυστηρές κυρώσεις αποτελούν σημαντικά μέρη του συστήματος. Επιπλέον, η Ισπανία έχει επενδύσει στην εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των πολιτών για τη σημασία της φορολογίας και της αντιμετώπισης της φοροδιαφυγής.

Παγκοσμίως, υπάρχουν διάφορες προσπάθειες για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής. Ορισμένες χώρες έχουν επιβάλει αυστηρούς νόμους και κυρώσεις, ενώ άλλες έχουν επενδύσει σε τεχνολογικά εργαλεία για τον έλεγχο και την εντοπισμό της φοροδιαφυγής. Επίσης, οι διεθνείς οργανισμοί, όπως ο ΟΟΣΑ και η Ευρωπαϊκή Ένωση, έχουν αναπτύξει συνεργατικά προγράμματα και πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής σε διεθνές επίπεδο (Ermasova, Haumann, & Burke, 2021).

Συγκρίνοντας τα συστήματα καταπολέμησης της φοροδιαφυγής στην Ελλάδα και την Ισπανία, μπορούμε να διαπιστώσουμε ότι και οι δύο χώρες έχουν λάβει σημαντικά μέτρα για την αντιμετώπιση του προβλήματος. Ωστόσο, η Ισπανία έχει επικεντρωθεί περισσότερο στην ευαισθητοποίηση των πολιτών και στην εκπαίδευση, ενώ η Ελλάδα έχει επικεντρωθεί περισσότερο στην ενίσχυση των ελέγχων και τη χρήση τεχνολογικών εργαλείων. Ως προς την αποτελεσματικότητα, είναι δύσκολο να γίνει απόλυτη σύγκριση μεταξύ των δύο χωρών, καθώς αυτό εξαρτάται από πολλούς παράγοντες. Ωστόσο, και οι δύο χώρες έχουν σημειώσει πρόοδο στην καταπολέμηση της φοροδιαφυγής (Martinez-Vazquez, 2007).

Σκοπός αυτής της εργασίας είναι να απαντήσει στο θεωρητικό ερώτημα: «Ποια είναι τα συστήματα καταπολέμησης της φοροδιαφυγής και της φοροδιαφυγής στην Ελλάδα και την Ισπανία και ποια είναι τα πιο αποτελεσματικά μεταξύ τους;». Με σκοπό την εκπόνηση προς απάντηση σε αυτό το ερώτημα, θα πραγματοποιηθεί μια διεξοδική έρευνα χρησιμοποιώντας επιστημονικά άρθρα από το Google Scholar. Έτσι, η μεθοδολογία που αξιοποιείται περιλαμβάνει επεξήγηση της μεθοδολογίας της έρευνας, συλλογή στοιχείων (θεωρητικά από τα άρθρα) και πηγών, παροχή απαντήσεων με προτεινόμενες λύσεις καθώς και λεπτομερείς εξηγήσεις σχετικά με τη φοροδιαφυγή και φορολογία σε θεωρητικό πλαίσιο μόνο (Bronchi, 2001). Επιπλέον, θα εξετασθούν τυχόν δυνητικοί περιορισμοί στις μεθοδολογίες, ενώ αναλύονται τα συστήματα αντιμετώπισης και στις δύο χώρες σε ένα παγκόσμιο πλαίσιο πριν κάνω συγκρίσεις στην ενότητα «Ανάλυση δεδομένων» της εργασίας. Τέλος, διαμορφώνονται τα συμπεράσματα με βάση αυτά τα ευρήματα.

Επίσης, το ερευνητικό σχέδιο περιλαμβάνει αρχικά την εισαγωγή μιας επισκόπησης των εννοιών της φορολογίας και της φοροδιαφυγής, μαζί με τους ορισμούς τους, ακολουθούμενη από διερεύνηση της τρέχουσας βιβλιογραφίας που σχετίζεται με προσεγγίσεις συστημάτων

αντιμετώπισης που εφαρμόζονται στην Ελλάδα και την Ισπανία αντίστοιχα. Στη συνέχεια, προσδιορίζοντας πιθανούς περιορισμούς που μπορεί να επηρεάσουν ή να περιορίσουν την ανάλυσή μας, όπως νομικούς περιορισμούς ή πολιτισμικές διαφορές μεταξύ των εθνών· εξέταση των διαθέσιμων συνόλων δεδομένων σχετικά με συναφή θέματα όπως τα επίπεδα κατά κεφαλήν εισοδήματος κ.λπ., εξαγωγή συμπερασμάτων από τα συλλεχθέντα στοιχεία και παροχή συστάσεων σχετικά με τις στρατηγικές που πρέπει να υιοθετήσουν οι κυβερνήσεις σε όλη την Ευρώπη, ώστε να μπορούν να αντιμετωπίσουν καλύτερα δημοσιονομικά ζητήματα όπως απάτες ΦΠΑ κ.λπ. (Dobrovic, Koras, & Rajnoha, 2018).

Η απόφαση να συγκριθεί η Ελλάδα με την Ισπανία στην έρευνα βασίζεται σε διάφορους λόγους. Πρώτον, και οι δύο χώρες βρίσκονται στην περιοχή της Μεσογείου και μοιράζονται ένα παρόμοιο πολιτιστικό και ιστορικό υπόβαθρο. Αυτή η ομοιότητα στη νοοτροπία και τη συμπεριφορά, συμπεριλαμβανομένων των στάσεων απέναντι στη φοροδιαφυγή, τα καθιστά ενδιαφέροντα θέματα για σύγκριση (Bernardo, Gianni, Gotzamani, & Simon, 2017).

Επιπλέον, η Ισπανία είναι γνωστό ότι έχει εφαρμόσει πιο προηγμένη τεχνολογία και ψηφιακές λύσεις στα συστήματα πρόληψης της φοροδιαφυγής σε σύγκριση με την Ελλάδα. Αυτή η διαφορά στις τεχνολογικές προσεγγίσεις παρέχει την ευκαιρία να εξεταστεί η αποτελεσματικότητα διαφορετικών στρατηγικών και να εντοπιστούν πιθανές βέλτιστες πρακτικές (Herranz, & Turino, 2023).

Συγκρίνοντας τα συστήματα καταπολέμησης της φοροδιαφυγής στην Ελλάδα και την Ισπανία, η έρευνα στοχεύει να αποκτήσει γνώσεις για τις ομοιότητες και τις διαφορές μεταξύ των δύο χωρών και να αξιολογήσει την αποτελεσματικότητα των αντίστοιχων προσεγγίσεων τους. Αυτή η ανάλυση μπορεί να συμβάλει στην καλύτερη κατανόηση των προκλήσεων και των πιθανών λύσεων για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, όχι μόνο στην Ελλάδα και την Ισπανία αλλά και σε ένα ευρύτερο παγκόσμιο πλαίσιο.

2.1.ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

Η φορολογία είναι μια θεμελιώδης πτυχή της σύγχρονης κοινωνίας, διαδραματίζοντας κρίσιμο ρόλο στη χρηματοδότηση των δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών, στην αναδιανομή του πλούτου και στην προώθηση της οικονομικής σταθερότητας. Είναι ένα σύστημα μέσω του οποίου οι κυβερνήσεις συλλέγουν έσοδα από άτομα και επιχειρήσεις για να χρηματοδοτήσουν τις δημόσιες δαπάνες και να καλύψουν τις ανάγκες του κοινωνικού συνόλου (Furnham, 2005). Ενώ η ειδική δομή και οι φορολογικοί συντελεστές ποικίλουν από χώρα σε χώρα, οι βασικές αρχές και οι στόχοι παραμένουν συνεπείς.

Στον πυρήνα της, η φορολογία χρησιμεύει ως μέσο για τις κυβερνήσεις για τη δημιουργία των απαραίτητων κεφαλαίων για την παροχή βασικών υπηρεσιών όπως η εκπαίδευση, η υγειονομική περίθαλψη, οι υποδομές, η άμυνα και τα προγράμματα κοινωνικής πρόνοιας. Αυτά τα δημόσια αγαθά στοχεύουν στη βελτίωση της συνολικής ευημερίας και του βιοτικού επιπέδου σε μια κοινωνία. Επίσης, η φορολογία λειτουργεί ως ένα κοινωνικό συμβόλαιο, όπου οι πολίτες συνεισφέρουν ένα μέρος του εισοδήματος και του πλούτου τους για τη στήριξη της

συλλογικής ευημερίας και ανάπτυξης του έθνους τους (Gouscos, Mentzas, & Georgiadis, 2001, November).

Ένας από τους πρωταρχικούς στόχους της φορολογίας είναι η επίτευξη δημοσιονομικής βιωσιμότητας και οικονομικής σταθερότητας: οι κυβερνήσεις χρησιμοποιούν τη φορολογία ως εργαλείο για τη δημιουργία εσόδων, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να χρηματοδοτούν τις δραστηριότητές τους, να διαχειρίζονται τα δημοσιονομικά ελλείμματα και να επενδύουν σε δημόσιες υποδομές και αναπτυξιακά έργα (Mosteanu, 2015). Με την επιβολή φόρων, οι κυβερνήσεις μπορούν να ελέγξουν την προσφορά χρήματος, να ρυθμίσουν τον πληθωρισμό και να διατηρήσουν τη μακροοικονομική σταθερότητα.

Επιπλέον, η φορολογία διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στην προώθηση της οικονομικής ισότητας και της κοινωνικής δικαιοσύνης. Μέσω συστημάτων προοδευτικής φορολογίας, όπου τα άτομα με υψηλότερο εισόδημα πληρώνουν υψηλότερο ποσοστό του εισοδήματός τους σε φόρους, διευκολύνεται η αναδιανομή του πλούτου. Αυτό βοηθά στον περιορισμό της εισοδηματικής ανισότητας και στη μείωση των κοινωνικοοικονομικών ανισοτήτων μέσα σε μια κοινωνία. Συγκεκριμένα, η φορολογία λειτουργεί ως μηχανισμός για τη διασφάλιση δίκαιης κατανομής του πλούτου και των πόρων, επιτρέποντας στις κυβερνήσεις να εφαρμόσουν πολιτικές που ενθαρρύνουν μια κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς και δικαιοσύνη.

Η φορολογία χρησιμεύει επίσης ως μέσο επηρεασμού της οικονομικής συμπεριφοράς και παροχής κινήτρων για ορισμένες δραστηριότητες: οι κυβερνήσεις χρησιμοποιούν φορολογικές πολιτικές για να ενθαρρύνουν επιθυμητές συμπεριφορές όπως οι επενδύσεις, η επιχειρηματικότητα και η καινοτομία (Peters, 1991). Για παράδειγμα, παρέχονται φορολογικά κίνητρα σε επιχειρήσεις που επενδύουν στην έρευνα και την ανάπτυξη ή εφαρμόζουν φιλικές προς το περιβάλλον πρακτικές. Αντίθετα, μπορεί να επιβληθούν φόροι σε δραστηριότητες που θεωρούνται επιβλαβείς για την κοινωνία, όπως η κατανάλωση καπνού ή αλκοόλ, προκειμένου να αποθαρρυνθεί η χρήση τους.

Μια άλλη σημαντική πτυχή της φορολογίας είναι ο ρόλος της στην ενίσχυση της κοινωνικής ευθύνης. Επιβάλλοντας φόρους σε ορισμένα αγαθά και υπηρεσίες, όπως είδη πολυτελείας ή αγαθά με αρνητικές εξωτερικές επιδράσεις, οι κυβερνήσεις μπορούν να αποθαρρύνουν την υπερβολική κατανάλωσή τους και να προωθήσουν υπεύθυνη συμπεριφορά (Yuyin & Jinxī, 2018). Για παράδειγμα, οι υψηλότεροι φόροι στα προϊόντα έντασης άνθρακα στοχεύουν στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής ενθαρρύνοντας τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και μειώνοντας τις εκπομπές άνθρακα.

Επίσης, η φορολογία αποτελεί εργαλείο διεθνούς συνεργασίας: οι κυβερνήσεις συχνά συνάπτουν διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες για την πρόληψη της φοροδιαφυγής και την αποφυγή της διπλής φορολογίας. Αυτές οι συμφωνίες προάγουν τη διαφάνεια και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των χωρών, διασφαλίζοντας ότι τα άτομα και οι επιχειρήσεις δεν μπορούν να εκμεταλλευτούν τα κενά ή να μεταφέρουν τα κέρδη τους σε δικαιοδοσίες με χαμηλή φορολογία. Ακόμα, η διεθνής φορολογική συνεργασία είναι ζωτικής σημασίας για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και την προώθηση δίκαιων και ισότιμων όρων ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται παγκοσμίως (Fjeldstad, & Moore, 2008).

Στην Ελλάδα, οι επιχειρήσεις υπόκεινται σε διάφορους φόρους που παίζουν καθοριστικό ρόλο στη δημιουργία εσόδων και στην οικονομική σταθερότητα της χώρας. Η κατανόηση των διαφορετικών πτυχών της φορολογίας στην Ελλάδα είναι απαραίτητη για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται εντός των συνόρων της .

Φόρος εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος στην Ελλάδα είναι προοδευτικός, δηλαδή τα άτομα με υψηλότερα εισοδήματα υπόκεινται σε υψηλότερους φορολογικούς συντελεστές. Έτσι, οι φορολογικοί συντελεστές και τα κλιμάκια προσαρμόζονται περιοδικά από την κυβέρνηση για να διασφαλιστεί η δικαιοσύνη και η ισορροπία. Είναι σημαντικό για τις επιχειρήσεις να υπολογίζουν και να παρακρατούν με ακρίβεια τον φόρο εισοδήματος από τους μισθούς τους και τους μισθούς των υπαλλήλων τους, καθώς η μη συμμόρφωση θα οδηγήσει σε κυρώσεις και νομικές συνέπειες (Pechman, 1990) .

Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ)

Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας, κοινώς γνωστός ως ΦΠΑ, είναι ένας φόρος κατανάλωσης που επιβάλλεται στην πώληση αγαθών και υπηρεσιών. Είναι μια σημαντική πηγή εσόδων για την ελληνική κυβέρνηση. Ο κανονικός συντελεστής ΦΠΑ στην Ελλάδα έχει οριστεί σήμερα στο 24%, με μειωμένους συντελεστές 13% και 6% που ισχύουν για συγκεκριμένα αγαθά και υπηρεσίες. Ειδικότερα, οι επιχειρήσεις είναι υπεύθυνες για την είσπραξη και την απόδοση ΦΠΑ στις φορολογικές αρχές και η παράλειψή τους θα καταλήξει σε οικονομικές κυρώσεις (Shoup, 1955, January) .

Εταιρικός φόρος

Εταιρικός φόρος επιβάλλεται στα κέρδη των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα: ο κανονικός συντελεστής εταιρικού φόρου υπόκειται σε περιοδικές αλλαγές και επί του παρόντος ορίζεται στο 24%. Ωστόσο, υπάρχουν ορισμένα κίνητρα και μειώσεις στη διάθεση των επιχειρήσεων που πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια, όπως οι επενδύσεις σε ορισμένους τομείς ή περιοχές. Είναι σημαντικό για τις επιχειρήσεις να συμμορφώνονται με τους κανονισμούς εταιρικής φορολογίας και να αναφέρουν με ακρίβεια τα κέρδη τους για να αποφύγουν κυρώσεις και νομικά ζητήματα (Devereux, Griffith, & Klemm, 2004).

Φόρος Ακίνητης Περιουσίας

Επιβάλλεται φόρος ακίνητης περιουσίας σε ακίνητα στην Ελλάδα. Έτσι, ο υπολογισμός του φόρου ακίνητης περιουσίας εξαρτάται από διάφορους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένης της αξίας και της τοποθεσίας του ακινήτου. Με λίγα λόγια, οι ιδιοκτήτες ακινήτων υποχρεούνται να δηλώσουν την αξία των ακινήτων τους και να καταβάλουν το αντίστοιχο ποσό φόρου. Εν

συνεχεία, η μη συμμόρφωση με τους κανονισμούς φορολογίας ακινήτων μπορεί να επιφέρει πρόστιμα και νομικές συνέπειες (Christopoulos, 2003).

Εισφορές κοινωνικής ασφάλισης

Οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης είναι υποχρεωτικές πληρωμές που γίνονται από μισθωτούς, εργοδότες και αυτοαπασχολούμενους για τη χρηματοδότηση παροχών κοινωνικής ασφάλισης, όπως υγειονομική περίθαλψη, συντάξεις και επιδόματα ανεργίας. Οι εισφορές υπολογίζονται με βάση ένα ποσοστό του εισοδήματος του ατόμου. Οι επιχειρήσεις είναι υπεύθυνες για την αφαίρεση και την απόδοση των κατάλληλων εισφορών κοινωνικής ασφάλισης για λογαριασμό των υπαλλήλων τους. Η μη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις εισφορών κοινωνικής ασφάλισης μπορεί να οδηγήσει σε οικονομικές κυρώσεις και νομικά ζητήματα.

Είναι σημαντικό για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα να διατηρούν ακριβή και ενημερωμένα αρχεία των χρηματοοικονομικών τους συναλλαγών, συμπεριλαμβανομένων των φόρων που καταβάλλονται και εισπράττονται (Malkoutzis, 2011). Επίσης, η συμμόρφωση με τους φορολογικούς κανονισμούς είναι ζωτικής σημασίας για την αποφυγή κυρώσεων και τη διατήρηση καλής θέσης με τις ελληνικές φορολογικές αρχές. Η αναζήτηση επαγγελματικών συμβουλών από φοροτεχνικούς ή λογιστές μπορεί να βοηθήσει τις επιχειρήσεις να περιηγηθούν στην πολυπλοκότητα του ελληνικού φορολογικού συστήματος και να διασφαλίσουν τη συμμόρφωση με όλες τις φορολογικές υποχρεώσεις.

ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ

Η φοροδιαφυγή είναι ένας όρος που αναφέρεται στην παράνομη πράξη σκόπιμης αποφυγής καταβολής φόρων που οφείλονται στην κυβέρνηση από ιδιώτες ή επιχειρήσεις. Περιλαμβάνει τη σκόπιμη χειραγώγηση των οικονομικών αρχείων, την υποαναφορά εισοδήματος ή την απόκρυψη περιουσιακών στοιχείων για τη μείωση των φορολογικών υποχρεώσεων. Αξίζει να σημειωθεί, ότι η φοροδιαφυγή είναι παγκόσμιο ζήτημα και η Ελλάδα δεν αποτελεί εξαίρεση. Τα τελευταία χρόνια, η ελληνική κυβέρνηση παλεύει με σημαντικά επίπεδα φοροδιαφυγής, η οποία είχε βαθιές επιπτώσεις στην οικονομία και τα δημόσια οικονομικά (Crane, & Nourzad, 1986).

Αναλυτικότερα, η φοροδιαφυγή στην Ελλάδα έχει διάφορες μορφές και είναι διαδεδομένη τόσο στον ατομικό όσο και στον επιχειρηματικό τομέα. Μια συνηθισμένη μέθοδος που χρησιμοποιούν τα άτομα είναι η υποδηλοποίηση του εισοδήματος. Πιο συγκεκριμένα πολλά άτομα παραλείπουν να δηλώσουν το πλήρες εισόδημά τους στην εφορία, είτε με το να μην αναφέρουν ορισμένες πηγές εισοδήματος είτε διογκώνοντας τις εκπιπτόμενες δαπάνες. Αυτό τους επιτρέπει να πληρώνουν χαμηλότερους φόρους από αυτούς που είναι νομικά υποχρεωμένοι να πληρώσουν. Μια άλλη τεχνική που χρησιμοποιείται από ιδιώτες είναι η χρήση υπεράκτιων τραπεζικών λογαριασμών και φορολογικών παραδείσων για την απόκρυψη περιουσιακών στοιχείων και εισοδημάτων, αποφεύγοντας έτσι τη φορολόγηση.

Στον επιχειρηματικό τομέα, η φοροδιαφυγή συχνά διευκολύνεται με τη χρήση αδήλωτων εισοδημάτων ή «μαύρου χρήματος». Αυτό συμβαίνει όταν οι επιχειρήσεις αποκρύπτουν σκόπιμα ένα μέρος των κερδών τους από τις φορολογικές αρχές, μειώνοντας έτσι το φορολογητέο εισόδημά τους (Anastasiou, Kalamara, & Kalligosfyris, 2020). Ορισμένες

επιχειρήσεις διατηρούν ξεχωριστά λογιστικά βιβλία, ένα για επίσημους σκοπούς και ένα άλλο για εσωτερική χρήση, γνωστά ως «μαύρα βιβλία». Αυτά τα μαύρα βιβλία καταγράφουν μη δηλωμένες συναλλαγές, επιτρέποντας στις επιχειρήσεις να υποτιμούν τα κέρδη τους και να φοροδιαφεύγουν.

Επίσης, οι συνέπειες της εκτεταμένης φοροδιαφυγής στην Ελλάδα είναι μεγάλες. Πρώτον, οδηγεί σε σημαντικές απώλειες εσόδων για την κυβέρνηση, περιορίζοντας την ικανότητά της να χρηματοδοτεί δημόσιες υπηρεσίες και ανάπτυξη υποδομών. Δηλαδή, η ελληνική οικονομία βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στα φορολογικά έσοδα για τη χρηματοδότηση των δημοσίων δαπανών και η φοροδιαφυγή υπονομεύει αυτή την κρίσιμη πηγή εισοδήματος (Ballas & Tsoukas, 1998). Ως αποτέλεσμα, η κυβέρνηση καταφεύγει σε αύξηση των φορολογικών συντελεστών για τους συμμορφόμενους φορολογούμενους, επιδεινώνοντας την επιβάρυνση αυτών που πληρώνουν τους φόρους τους. Άρα, δημιουργείται φαύλος κύκλος.

Επιπλέον, η φοροδιαφυγή συμβάλλει σε μια αίσθηση αδικίας και ανισότητας στην κοινωνία. Όταν ένα σημαντικό μέρος του πληθυσμού αποτυγχάνει να συνεισφέρει το δίκαιο μερίδιο των φόρων που του αναλογεί, επιβαρύνει επιπλέον τους έντιμους φορολογούμενους και δημιουργεί ένα αίσθημα αδικίας. Αυτό το γεγονός μειώνει την εμπιστοσύνη του κοινού στο φορολογικό σύστημα και να διαβρώσει την κοινωνική συνοχή (Akram, Noreen, & Karamat, 2011) .

Γίνεται κατανοητό, ότι η καταπολέμηση της φοροδιαφυγής στην Ελλάδα απαιτεί μια πολύπλευρη προσέγγιση: η κυβέρνηση έχει λάβει μέτρα για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής εφαρμόζοντας αυστηρότερα μέτρα επιβολής, ενισχύοντας τις δυνατότητες φορολογικής διοίκησης και αυξάνοντας τις ποινές για τους παραβάτες (Tagkalakis, 2014). Αυτό περιέχει τη διενέργεια περισσότερων ελέγχων, τη καλύτερη χρήση των μηχανισμών κοινής χρήσης δεδομένων και τη χρήση προηγμένης τεχνολογίας για τον καλύτερο εντοπισμό δόλιων δραστηριοτήτων.

Επιπλέον, η καλλιέργεια μιας κουλτούρας φορολογικής συμμόρφωσης είναι ζωτικής σημασίας. Αυτό περιλαμβάνει την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σημασία της πληρωμής φόρων και τις συνέπειες της φοροδιαφυγής. Επίσης, η εκπαίδευση των ατόμων και των επιχειρήσεων σχετικά με τις φορολογικές τους υποχρεώσεις, η απλούστευση του φορολογικού συστήματος και η παροχή κινήτρων για εθελοντική συμμόρφωση θα συμβάλει στη μείωση της επικράτησης της φοροδιαφυγής (Nerré, 2008) .

Οι συνέπειες της φοροδιαφυγής στην Ελλάδα είναι εκτεταμένες. Πρώτον, στερεί από την κυβέρνηση τα τόσο αναγκαία έσοδα, τα οποία θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τη χρηματοδότηση δημόσιων υπηρεσιών, ανάπτυξης υποδομών και προγραμμάτων κοινωνικής πρόνοιας (Vousinas, 2017). Έτσι, η απώλεια φορολογικών εσόδων επιδεινώνει τις δημοσιονομικές προκλήσεις της χώρας και παρεμποδίζει την ικανότητά της να αντιμετωπίζει αποτελεσματικά οικονομικά και κοινωνικά ζητήματα.

Επιπλέον, η φοροδιαφυγή δημιουργεί άνισους όρους ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις. Όσοι εμπλέκονται σε φοροδιαφυγή αποκτούν αθέμιτο πλεονέκτημα έναντι των έντιμων επιχειρήσεων που συμμορφώνονται με τους φορολογικούς κανονισμούς. Αυτό στρεβλώνει τον ανταγωνισμό και υπονομεύει την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας (Adrian Ducu, 2016).

Οι προσπάθειες για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής στην Ελλάδα είναι συνεχείς: η κυβέρνηση έχει εφαρμόσει μέτρα για τη βελτίωση της φορολογικής συμμόρφωσης, όπως η αύξηση των κυρώσεων για φοροδιαφυγή, η βελτίωση της φορολογικής διοίκησης και η προώθηση της χρήσης ηλεκτρονικών συναλλαγών για τη μείωση των συναλλαγών που βασίζονται σε μετρητά (Anastasiou, Kalamara & Kalligosfyris, 2021). Επιπλέον, η Ελλάδα έχει συνεργαστεί με διεθνείς οργανισμούς και έχει λάβει υποστήριξη από την Ευρωπαϊκή Ένωση για την ενίσχυση των δυνατοτήτων φορολογικής επιβολής της.

Ωστόσο, η αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής απαιτεί μια συνολική προσέγγιση που υπερβαίνει τα μέτρα επιβολής. Απαιτεί την οικοδόμηση εμπιστοσύνης στο φορολογικό σύστημα, την απλούστευση των φορολογικών κανονισμών και την προώθηση μιας κουλτούρας φορολογικής συμμόρφωσης μέσω εκστρατειών εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης. Επιπλέον, η επίλυση των υποκείμενων οικονομικών και κοινωνικών παραγόντων που συμβάλλουν στη φοροδιαφυγή, όπως η μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης και η βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, είναι ζωτικής σημασίας για τη μακροπρόθεσμη επιτυχία (Exadaktylos & Zahariadis, 2012).

2.2 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΣΕ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΙΣΠΑΝΙΑ

ΕΛΛΑΔΑ

Η φορολογία και η φοροδιαφυγή στην Ελλάδα είναι μακροχρόνια ζητήματα που είχαν σημαντικό αντίκτυπο στην οικονομία και τη δημοσιονομική σταθερότητα της χώρας. Συγκεκριμένα, η Ελλάδα έχει επιλύσει προκλήσεις όσον αφορά την αποτελεσματική είσπραξη φόρων, την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και την εφαρμογή μέτρων για την αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων. Σε αυτό το σημείο, θα εξετάσουμε το φορολογικό σύστημα στην Ελλάδα, την έκταση της φοροδιαφυγής, τα μέτρα που εφαρμόστηκαν για την διάγνωσή αυτού του προβλήματος και ειδικότερα τα συστήματα αντιμετώπισης τους (Matsaganis, & Flevotomou, 2010).

Αρχικά, το φορολογικό σύστημα στην Ελλάδα βασίζεται τόσο σε άμεσους όσο και σε έμμεσους φόρους. Από την μια πλευρά, οι άμεσοι φόροι περιλαμβάνουν φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων, φόρο εισοδήματος εταιρειών και φόρους ακινήτων, ενώ οι έμμεσοι φόροι περιλαμβάνουν φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ), ειδικούς φόρους κατανάλωσης και διάφορες άλλες εισφορές. Σημαντικές μεταρρυθμίσεις, έχει υποστεί το ελληνικό φορολογικό σύστημα τα τελευταία χρόνια για την ενίσχυση της είσπραξης εσόδων και την προώθηση της δικαιοσύνης.

Ωστόσο, η φοροδιαφυγή ήταν ένα διάχυτο πρόβλημα στην Ελλάδα. Διάφοροι παράγοντες συμβάλλουν στα υψηλά επίπεδα φοροδιαφυγής, συμπεριλαμβανομένης της κουλτούρας της μη συμμόρφωσης, της μεγάλης άτυπης οικονομίας και της έλλειψης εμπιστοσύνης στην ικανότητα της κυβέρνησης να αξιοποιεί αποτελεσματικά τα φορολογικά έσοδα (Drogalas, Anagnostopoulou, Pazarskis & Petkopoulos, 2018). Επίσης, η παραοικονομία, η οποία περιλαμβάνει αδήλωτα εισοδήματα και παράνομες δραστηριότητες, έχει συμβάλει σημαντικά στη φοροδιαφυγή στην Ελλάδα.

Για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής, η Ελλάδα έχει εφαρμόσει διάφορα μέτρα. Μια αξιοσημείωτη πρωτοβουλία είναι η ίδρυση της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΙΑΡΡ) το 2010: η ΙΑΡΡ είναι υπεύθυνη για τη φορολογική διοίκηση, την επιβολή και την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής. Επιπρόσθετα, έχει εφαρμόσει μέτρα για τη βελτίωση της φορολογικής συμμόρφωσης, όπως η χρήση ηλεκτρονικών συστημάτων για την υποβολή φορολογικών δηλώσεων και η ενοποίηση διαφόρων βάσεων δεδομένων για τον εντοπισμό πιθανών φοροφυγών (Κουνάδης, Εριώτης, Βουφουνού & Σοφία, 2022).

Ένα άλλο σημαντικό βήμα που έκανε η ελληνική κυβέρνηση είναι η εισαγωγή του Γενικού Κανόνα κατά της Αποφυγής (GAAR): η οποία στοχεύει στην αποτροπή των συστημάτων φοροαποφυγής, επιτρέποντας στις φορολογικές αρχές να αγνοούν συναλλαγές που δεν εξυπηρετούν κανέναν άλλο οικονομικό σκοπό εκτός από τη μείωση των φορολογικών υποχρεώσεων (Kasidou, 2020). Αναλυτικότερα, το μέτρο αυτό έχει σκοπό να αποτρέψει τον επιθετικό φορολογικό σχεδιασμό και να αντιμετωπίσει τη διάβρωση της φορολογικής βάσης.

Επίσης, η Ελλάδα έχει ενισχύσει τη διεθνή συνεργασία για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής. Έχει υπογράψει συμφωνίες με άλλες χώρες για αυτόματη ανταλλαγή οικονομικών πληροφοριών, αυξάνοντας έτσι τη διαφάνεια και καθιστώντας δυσκολότερο για τα άτομα και τις επιχειρήσεις να αποκρύψουν περιουσιακά στοιχεία και εισοδήματα σε υπεράκτιες χώρες. Επιπλέον, η Ελλάδα έχει συμμετάσχει σε πρωτοβουλίες που ηγούνται διεθνών οργανισμών, όπως ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), για την καταπολέμηση της διάβρωσης της βάσης και της μετατόπισης κερδών (BEPS) (Correspondent, 2019).

Παρά τις προσπάθειες αυτές, εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής στην Ελλάδα: η πολυπλοκότητα του φορολογικού συστήματος, οι γραφειοκρατικές ανεπάρκειες και η έλλειψη πόρων για τη φορολογική διοίκηση θέτουν εμπόδια στην αποτελεσματική καταπολέμηση της φοροδιαφυγής. Επιπλέον, υπάρχει ανάγκη βελτίωσης των μηχανισμών επιβολής κυρώσεων για την σωστή αποτροπή φοροφυγών.

Για την περαιτέρω αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής, η Ελλάδα έχει επίσης εφαρμόσει μέτρα για την προώθηση της εθελοντικής συμμόρφωσης (Skouras, & Christodoulakis, 2014). Αυτά περιλαμβάνουν την εισαγωγή φορολογικών κινήτρων και παροχών για τους φορολογούμενους που εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους, καθώς και προγράμματα επιείκειας που επιτρέπουν στους φορολογούμενους να τακτοποιούν τις προηγούμενες φορολογικές τους υποχρεώσεις καταβάλλοντας μειωμένες ποινές.

Επιπλέον, η Ελλάδα έχει εφαρμόσει μια σειρά από παραδοσιακές μεθόδους για την πρόληψη της φοροδιαφυγής. Αυτές οι μέθοδοι περιλαμβάνουν τη διενέργεια ελέγχων, ερευνών και επιθεωρήσεων για τον εντοπισμό πιθανών περιπτώσεων φοροδιαφυγής και τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τη φορολογική νομοθεσία.

Οι ελληνικές φορολογικές αρχές εφαρμόζουν μια συστηματική προσέγγιση για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, χρησιμοποιώντας ανάλυση δεδομένων φορολογουμένων και εντοπίζοντας πρότυπα που μπορεί να υποδηλώνουν μη συμμόρφωση. Αναλύοντας οικονομικές πληροφορίες και δεδομένα συναλλαγών, μπορούν να στοχεύουν σε άτομα και επιχειρήσεις υψηλού κινδύνου για πιο προσεκτικό έλεγχο (Varotsis & Katerelos, 2020). Οι έλεγχοι

αποτελούν κρίσιμο εργαλείο σε αυτή τη διαδικασία, καθώς επιτρέπουν στις φορολογικές αρχές να επαληθεύουν την ακρίβεια και την πληρότητα των φορολογικών δηλώσεων.

Κατά τη διάρκεια ενός ελέγχου, οι φορολογικοί υπάλληλοι εξετάζουν τα οικονομικά αρχεία, τις αποδείξεις, τα τιμολόγια και άλλα σχετικά έγγραφα για να διασφαλίσουν ότι οι φορολογούμενοι έχουν αναφέρει σωστά τα εισοδήματα και τα έξοδά τους. Μπορούν επίσης να πραγματοποιήσουν συνεντεύξεις και να συγκεντρώσουν πρόσθετα στοιχεία για να υποστηρίξουν τα ευρήματά τους. Εξετάζοντας διεξοδικά αυτά τα αρχεία, οι φορολογικές αρχές μπορούν να εντοπίσουν αποκλίσεις ή ασυνέπειες που μπορεί να υποδηλώνουν πιθανή φοροδιαφυγή.

Εκτός από τους ελέγχους, οι φορολογικές έρευνες διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο στον εντοπισμό και την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής στην Ελλάδα. Οι έρευνες αυτές περιλαμβάνουν μια πιο εις βάθος εξέταση συγκεκριμένων υποθέσεων ή ατόμων που είναι ύποπτα για φοροδιαφυγή (Kounadeas, Eriotis, Boufounou & Sofia, 2022). Οι φορολογικές αρχές συλλέγουν πληροφορίες από διάφορες πηγές, όπως χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, επιχειρηματικούς εταίρους και τρίτες οντότητες, για να δημιουργήσουν μια ολοκληρωμένη εικόνα των οικονομικών δραστηριοτήτων ενός ατόμου.

Διενεργούνται επίσης τακτικές επιθεωρήσεις για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τη φορολογική νομοθεσία. Οι φορολογικοί επιθεωρητές επισκέπτονται επιχειρήσεις και ιδιώτες για να επαληθεύσουν τη φορολογική συμμόρφωσή τους και να συλλέξουν πληροφορίες σχετικά με τις οικονομικές τους δραστηριότητες. Αυτοί οι έλεγχοι συμβάλλουν στην αποτροπή της φοροδιαφυγής δημιουργώντας μια αίσθηση λογοδοσίας και ενθαρρύνοντας τους φορολογούμενους να αναφέρουν με ακρίβεια τα έσοδα και τα έξοδά τους (Varotsis, & Katerelos, 2019).

Για να υποστηρίξει αυτές τις παραδοσιακές μεθόδους, η Ελλάδα έχει καταβάλει σημαντικές προσπάθειες για την ενίσχυση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας της φορολογικής της διοίκησης μέσω της χρήσης της τεχνολογίας. Επίσης, η εισαγωγή του συστήματος TAXISnet έφερε επανάσταση στις διαδικασίες που σχετίζονται με τη φορολογία, επιτρέποντας στους φορολογούμενους να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους ηλεκτρονικά. Αυτή η διαδικτυακή πλατφόρμα δίνει τη δυνατότητα σε ιδιώτες και επιχειρήσεις να υποβάλλουν φορολογικές δηλώσεις, να πραγματοποιούν πληρωμές και να έχουν εύκολη πρόσβαση σε διάφορες φορολογικές υπηρεσίες (Gorgolis, 2013).

Συγκεκριμένα, το TAXISnet, η διαδικτυακή πλατφόρμα που χρησιμοποιείται στην Ελλάδα για τη φορολογική διοίκηση, έχει φέρει επανάσταση στον τρόπο με τον οποίο οι φορολογούμενοι εκπληρώνουν τις φορολογικές τους υποχρεώσεις. Με την ηλεκτρονική του λειτουργικότητα, το TAXISnet προσφέρει σε ιδιώτες και επιχειρήσεις έναν βελτιωμένο και βολικό τρόπο υποβολής φορολογικών δηλώσεων, πληρωμών και πρόσβασης σε μια σειρά φορολογικών υπηρεσιών. Αυτή η πλατφόρμα όχι μόνο έχει απλοποιήσει τη διαδικασία, αλλά έχει επίσης επιφέρει αυξημένη αποτελεσματικότητα και διαφάνεια στο ελληνικό φορολογικό σύστημα.

Ένα από τα σημαντικά πλεονεκτήματα του TAXISnet είναι η ικανότητά του να διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ φορολογουμένων και φορολογικών αρχών. Μέσω αυτής της πλατφόρμας, οι φορολογούμενοι μπορούν να διαβιβάσουν με ασφάλεια τα απαραίτητα έγγραφα και δεδομένα που απαιτούνται για φορολογικούς σκοπούς (Gouscos, Mentzas &

Georgiadis, 2001, November). Αυτό εξαλείφει την ανάγκη για φυσική γραφειοκρατία και μειώνει τις πιθανότητες σφαλμάτων ή λανθασμένης τοποθέτησης σημαντικών εγγράφων. Επιπλέον, η ψηφιακή ανταλλαγή πληροφοριών διασφαλίζει ότι τόσο οι φορολογούμενοι όσο και οι φορολογικές αρχές έχουν πρόσβαση σε ακριβή και ενημερωμένα δεδομένα, επιτρέποντας την αποτελεσματικότερη επεξεργασία και ανάλυση των φορολογικών πληροφοριών.

Η εισαγωγή του TAXISnet οδήγησε επίσης σε σημαντική μείωση του διοικητικού φόρτου για τους φορολογούμενους. Παλαιότερα, ιδιώτες και επιχειρήσεις έπρεπε να περάσουν από τη χρονοβόρα διαδικασία της μη αυτόματης συμπλήρωσης έντυπων εντύπων, της επισύναψης δικαιολογητικών και της φυσικής υποβολής τους στις εφορίες. Αυτό συχνά είχε ως αποτέλεσμα μεγάλες ουρές, καθυστερήσεις και πιθανά σφάλματα. Ωστόσο, με το TAXISnet, οι φορολογούμενοι μπορούν να ολοκληρώσουν τις φορολογικές τους υποχρεώσεις διαδικτυακά από την άνεση του σπιτιού ή των γραφείων τους, εξοικονομώντας πολύτιμο χρόνο και κόπο.

Επιπλέον, το TAXISnet προσφέρει μια φιλική προς τον χρήστη διεπαφή που καθοδηγεί τους φορολογούμενους στη διαδικασία υποβολής φορολογικών δηλώσεων βήμα προς βήμα. Η πλατφόρμα παρέχει σαφείς οδηγίες, προτροπές για απαιτούμενες πληροφορίες και εκτελεί επικυρώσεις σε πραγματικό χρόνο για να διασφαλίσει την ακρίβεια και την πληρότητα. Αυτό μειώνει την πιθανότητα σφαλμάτων και βοηθά τους φορολογούμενους να εκπληρώσουν σωστά τις υποχρεώσεις τους (Terpsiadou & Economides, 2009).

Ένα άλλο σημαντικό χαρακτηριστικό του TAXISnet είναι η ενσωμάτωσή του με άλλους κρατικούς φορείς και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Αυτή η ενοποίηση επιτρέπει την απρόσκοπτη ανταλλαγή πληροφοριών, όπως στοιχεία εισοδήματος, ιδιοκτησία ακινήτου και συναλλαγές τραπεζικών λογαριασμών. Ενοποιώντας δεδομένα από διάφορες πηγές, οι φορολογικές αρχές μπορούν να διασταυρώνουν τις πληροφορίες και να εντοπίζουν πιο αποτελεσματικά αποκλίσεις ή πιθανές περιπτώσεις φοροδιαφυγής. Αυτή η ενοποίηση βοηθά επίσης στον εντοπισμό ατόμων ή επιχειρήσεων που ενδέχεται να υποδηλώνουν εισόδημα ή να εμπλέκονται σε άλλες δόλιες δραστηριότητες.

Επιπλέον, το TAXISnet προσφέρει στους φορολογούμενους πρόσβαση σε διάφορες φορολογικές υπηρεσίες, που επεκτείνονται πέρα από την υποβολή φορολογικών δηλώσεων και την πληρωμή φόρων (Martakos, 2001). Μέσω της πλατφόρμας, ιδιώτες και επιχειρήσεις μπορούν να αποκτήσουν φορολογικά εκκαθαριστικά, να ζητήσουν προγράμματα δόσεων για πληρωμές φόρων και να παρακολουθήσουν την πρόοδο των φορολογικών τους αιτήσεων. Αυτή η κεντρική πρόσβαση στις υπηρεσίες όχι μόνο εξοικονομεί χρόνο, αλλά ενισχύει επίσης τη διαφάνεια και τη λογοδοσία στη διαδικασία φορολογικής διοίκησης.

Επιπλέον, το TAXISnet έχει ανοίξει τον δρόμο για αυξημένη εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των φορολογουμένων. Η πλατφόρμα παρέχει ολοκληρωμένες πληροφορίες σχετικά με τους φορολογικούς νόμους, κανονισμούς και υποχρεώσεις. Προσφέρει καθοδήγηση για συγκεκριμένα φορολογικά ζητήματα και παρέχει πρόσβαση σε σχετικά έντυπα και οδηγίες (Kourkoulis, 2021). Αυτό εξουσιοδοτεί τους φορολογούμενους με τις γνώσεις και τους πόρους που χρειάζονται για να συμμορφωθούν με τη φορολογική νομοθεσία και να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις.

Η εισαγωγή του TAXISnet σηματοδοτεί μια σημαντική στροφή προς ένα πιο ψηφιοποιημένο και αυτοματοποιημένο σύστημα φορολογικής διοίκησης στην Ελλάδα. Αντιπροσωπεύει τη

δέσμευση της κυβέρνησης για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, τη μείωση της φοροδιαφυγής και την ενίσχυση της συνολικής φορολογικής συμμόρφωσης. Αξιοποιώντας την τεχνολογία, η Ελλάδα στοχεύει να δημιουργήσει ένα δίκαιο και διαφανές φορολογικό περιβάλλον που ενθαρρύνει την εθελοντική συμμόρφωση και μειώνει τις ευκαιρίες φοροδιαφυγής (Eftymiadis & Mouratidis, 2014).

Ενώ το TAXISnet έχει φέρει πολλά οφέλη στο ελληνικό φορολογικό σύστημα, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η αποτελεσματικότητά του βασίζεται στη συνεχή ανάπτυξη και βελτίωση της πλατφόρμας. Οι συνεχείς επενδύσεις σε τεχνολογικές υποδομές, ασφάλεια δεδομένων και εμπειρία χρήστη είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση της αξιοπιστίας και της χρηστικότητας της πλατφόρμας.

Έτσι, το TAXISnet έχει αλλάξει τον τρόπο με τον οποίο οι φορολογούμενοι στην Ελλάδα εκπληρώνουν τις φορολογικές τους υποχρεώσεις. Με τις διαδικτυακές του δυνατότητες, δίνει τη δυνατότητα σε άτομα και επιχειρήσεις να υποβάλλουν φορολογικές δηλώσεις, να πραγματοποιούν πληρωμές και να έχουν εύκολη πρόσβαση σε διάφορες φορολογικές υπηρεσίες. Η ικανότητα της πλατφόρμας να διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών, να μειώνει τον διοικητικό φόρτο και να προωθεί την εκπαίδευση των φορολογουμένων συμβάλλει σε ένα πιο αποτελεσματικό και διαφανές σύστημα φορολογικής διοίκησης. Το TAXISnet αντιπροσωπεύει τη δέσμευση της Ελλάδας να αγκαλιάσει τις ψηφιακές λύσεις και να αξιοποιήσει την τεχνολογία για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και την προώθηση της φορολογικής συμμόρφωσης.

Εισαγωγή στο ΑΦΜ και ο ρόλος του στο ελληνικό φορολογικό σύστημα

Στο ελληνικό φορολογικό σύστημα, ο ΑΦΜ, γνωστός και ως Αριθμός Φορολογικού Μητρώου, παίζει καθοριστικό ρόλο στην παρακολούθηση των οικονομικών δραστηριοτήτων των φορολογουμένων. Λειτουργεί ως μοναδικό αναγνωριστικό για άτομα και επιχειρήσεις, δίνοντας τη δυνατότητα στις ελληνικές αρχές να διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τη φορολογική νομοθεσία και να εντοπίζουν πιθανές περιπτώσεις φοροδιαφυγής. Αυτή η ενότητα θα εμβαθύνει στις λεπτομέρειες του συστήματος ΑΦΜ και τη σημασία του για την πρόληψη της φοροδιαφυγής στην Ελλάδα (Lazos, Pazarskis, Karagiorgos, & Koutoupis, 2022).

Η σημασία του ΑΦΜ στη Φορολογική Συμμόρφωση

Το σύστημα ΑΦΜ λειτουργεί ως θεμελιώδες εργαλείο για τη φορολογική συμμόρφωση στην Ελλάδα. Κάθε Έλληνας πολίτης, κάτοικος και επιχειρηματικός φορέας υποχρεούται να αποκτήσει ΑΦΜ. Αυτός ο αριθμός αναγνώρισης εκδίδεται από τις ελληνικές φορολογικές αρχές και χρησιμοποιείται σε διάφορες οικονομικές συναλλαγές και αλληλεπιδράσεις με τις φορολογικές αρχές.

Παρακολούθηση οικονομικών δραστηριοτήτων και προώθηση της διαφάνειας

Το ΑΦΜ επιτρέπει στις ελληνικές φορολογικές αρχές να παρακολουθούν τις οικονομικές δραστηριότητες των φορολογουμένων, διασφαλίζοντας διαφάνεια και λογοδοσία. Με το σύστημα ΑΦΜ σε ισχύ, οι αρχές μπορούν εύκολα να έχουν πρόσβαση και να ελέγχουν οικονομικά αρχεία, συναλλαγές και άλλες σχετικές πληροφορίες. Αυτό βοηθά στον εντοπισμό αποκλίσεων, στον εντοπισμό πιθανών υποθέσεων φοροδιαφυγής και στη διενέργεια ελέγχων πιο αποτελεσματικά (Moutselos & Mavrodi, 2020).

Εντοπισμός πιθανών περιπτώσεων φοροδιαφυγής

Το ΑΦΜ χρησιμεύει ως ισχυρό εργαλείο για τον εντοπισμό πιθανών υποθέσεων φοροδιαφυγής. Διασταυρώνοντας οικονομικά δεδομένα και συναλλαγές που σχετίζονται με το ΑΦΜ, οι ελληνικές φορολογικές αρχές μπορούν να εντοπίσουν παρατυπίες και ύποπτες δραστηριότητες που μπορεί να υποδηλώνουν φοροδιαφυγή. Αυτή η προληπτική προσέγγιση δίνει τη δυνατότητα στις αρχές να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα για την έγκαιρη αντιμετώπιση πιθανών υποθέσεων φοροδιαφυγής.

Διενέργεια αποτελεσματικών ελέγχων

Το σύστημα ΑΦΜ εξορθολογίζει τη διαδικασία ελέγχου, καθιστώντας την πιο αποτελεσματική και ακριβή. Κατά τη διενέργεια ελέγχων, οι ελληνικές φορολογικές αρχές μπορούν εύκολα να έχουν πρόσβαση στα οικονομικά αρχεία και τις συναλλαγές των φορολογουμένων που σχετίζονται με τα ΑΦΜ τους. Αυτό επιτρέπει μια συνολική αναθεώρηση των χρηματοοικονομικών δραστηριοτήτων, μειώνοντας τις πιθανότητες παράβλεψης πιθανών περιπτώσεων φοροδιαφυγής. Το σύστημα ΑΦΜ διευκολύνει επίσης την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ διαφορετικών κρατικών υπηρεσιών που εμπλέκονται στη φορολογική επιβολή, επιτρέποντας μια συντονισμένη και ολοκληρωμένη προσέγγιση για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής (Tahinakis, Mylonakis & Protogeros, 2006).

Εξέλιξη του συστήματος ΑΦΜ με τεχνολογία

Τα τελευταία χρόνια, η Ελλάδα έχει καταβάλει σημαντικές προσπάθειες για την ενίσχυση των συστημάτων της φορολογικής της διοίκησης χρησιμοποιώντας την νέα τεχνολογία. Η ψηφιοποίηση των διαδικασιών που σχετίζονται με τη φορολογία έχει διαδραματίσει ζωτικό ρόλο στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του συστήματος ΑΦΜ και στην πρόληψη της φοροδιαφυγής.

Online Εγγραφή και Υπηρεσίες ΑΦΜ

Η Ελλάδα έχει εισαγάγει διαδικτυακές πλατφόρμες και υπηρεσίες για να απλοποιήσει την εγγραφή στο ΑΦΜ και τις σχετικές διαδικασίες. Οι φορολογούμενοι μπορούν πλέον να υποβάλουν αίτηση για ΑΦΜ ηλεκτρονικά, μειώνοντας τα γραφειοκρατικά εμπόδια και τους χρόνους διεκπεραίωσης. Αυτή η ψηφιοποιημένη προσέγγιση ενθαρρύνει περισσότερα άτομα και επιχειρήσεις να συμμορφώνονται με τους φορολογικούς κανονισμούς, καθώς η διαδικασία γίνεται πιο προσιτή και φιλική προς τον χρήστη.

Ενοποίηση με Ηλεκτρονικές Χρηματοοικονομικές Συναλλαγές

Η ενοποίηση του συστήματος ΑΦΜ με τις ηλεκτρονικές χρηματοοικονομικές συναλλαγές έχει συμβάλει καθοριστικά στην καταπολέμηση της φοροδιαφυγής. Οι τράπεζες και άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται να αναφέρουν στις φορολογικές αρχές τις συναλλαγές που σχετίζονται με ΑΦΜ. Αυτή η ανταλλαγή δεδομένων σε πραγματικό χρόνο ενισχύει την ικανότητα των αρχών να εντοπίζουν ύποπτες δραστηριότητες και να εντοπίζουν έγκαιρα πιθανές περιπτώσεις φοροδιαφυγής (Pantazatou, 2012).

Αναλύσεις δεδομένων και τεχνητή νοημοσύνη

Η χρήση προηγμένων τεχνολογιών ανάλυσης δεδομένων και τεχνητής νοημοσύνης (AI) ενίσχυσε περαιτέρω τις δυνατότητες του συστήματος ΑΦΜ στην πρόληψη της φοροδιαφυγής. Αναλύοντας τεράστιες ποσότητες οικονομικών δεδομένων που σχετίζονται με ΑΦΜ, τα συστήματα που υποστηρίζονται από AI μπορούν να εντοπίσουν πρότυπα, ανωμαλίες και πιθανούς δείκτες φοροδιαφυγής. Αυτή η προορατική προσέγγιση επιτρέπει στις αρχές να στοχεύουν αποτελεσματικά τους πόρους τους και να λαμβάνουν προληπτικά μέτρα για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής (Καππάτου, 2021).

Συνεργασία με Διεθνείς Φορολογικές Αρχές

Η Ελλάδα έχει επίσης αναγνωρίσει τη σημασία της διεθνούς συνεργασίας για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής. Οι ελληνικές φορολογικές αρχές συμμετέχουν ενεργά σε διεθνείς πρωτοβουλίες και συνεργάζονται με άλλες φορολογικές αρχές για την ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών. Αυτή η συνεργασία ενισχύει την αποτελεσματικότητα του συστήματος ΑΦΜ αξιοποιώντας τις παγκόσμιες προσπάθειες για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος (Owusu-Ansah & Leventis, 2006).

Το σύστημα ΑΦΜ διαδραματίζει ζωτικό ρόλο στο ελληνικό φορολογικό σύστημα, διασφαλίζοντας τη φορολογική συμμόρφωση, προάγοντας τη διαφάνεια και καταπολεμώντας τη φοροδιαφυγή. Χρησιμοποιώντας μοναδικούς αριθμούς αναγνώρισης, παρακολούθηση χρηματοοικονομικών δραστηριοτήτων και αξιοποιώντας τεχνολογία, οι ελληνικές φορολογικές αρχές μπορούν να εντοπίσουν αποτελεσματικά πιθανές περιπτώσεις φοροδιαφυγής και να διενεργήσουν ελέγχους. Η συνεχής εξέλιξη του συστήματος ΑΦΜ, με την ενσωμάτωση της τεχνολογίας και της διεθνούς συνεργασίας, ενισχύει τις προσπάθειες της Ελλάδας για την πρόληψη της φοροδιαφυγής και την προώθηση ενός αξιόπιστου και δίκαιου φορολογικού περιβάλλοντος.

ΙΣΠΑΝΙΑ

Η φοροδιαφυγή είναι ένα παγκόσμιο ζήτημα που εμποδίζει την ικανότητα των κυβερνήσεων να συλλέγουν έσοδα και να παρέχουν βασικές υπηρεσίες στους πολίτες τους. Στην Ισπανία, όπως και σε πολλές άλλες χώρες, η καταπολέμηση της φοροδιαφυγής αποτελεί κορυφαία προτεραιότητα για την κυβέρνηση. Για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος, η Ισπανία έχει αναπτύξει ένα ολοκληρωμένο σύστημα πρόληψης της φοροδιαφυγής που περιλαμβάνει διάφορα μέτρα, από νομοθετικές μεταρρυθμίσεις έως ενισχυμένη επιβολή και ψηφιοποίηση. Οπότε, θα εμβαθύνουμε στις προσπάθειες της Ισπανίας να αποτρέψει τη φοροδιαφυγή και να προωθήσει τη φορολογική συμμόρφωση (Herranz & Turino, 2023).

Νομοθετικές Μεταρρυθμίσεις

Η Ισπανία έχει υποστεί σημαντικές νομοθετικές μεταρρυθμίσεις για να ενισχύσει το σύστημα πρόληψης της φοροδιαφυγής. Μία από τις βασικές μεταρρυθμίσεις είναι η εισαγωγή του Γενικού Κανόνα κατά της Κατάχρησης (GAAR). Αυτός ο κανόνας εξουσιοδοτεί τις φορολογικές αρχές να αγνοούν οποιαδήποτε ρύθμιση, λειτουργία ή συναλλαγή με πρωταρχικό σκοπό τη φοροαποφυγή. Είναι ένα ισχυρό εργαλείο για την αποτροπή και την τιμωρία του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού και των συστημάτων φοροδιαφυγής (Almendral, 2005).

Επιπλέον, η Ισπανία έχει εφαρμόσει μέτρα για την αύξηση της διαφάνειας και την καταπολέμηση της υπεράκτιας φοροδιαφυγής: η Αυτόματη Ανταλλαγή Πληροφοριών Χρηματοοικονομικού Λογαριασμού (ΑΕΟΙ) είναι ένα τέτοιο μέτρο. Επίσης, η Ισπανία είναι μέρος του Κοινού Προτύπου Αναφοράς (CRS) που αναπτύχθηκε από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) (Casi, Spengel & Stage, 2020). Σύμφωνα με το ΗΣΚ, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται να αναφέρουν πληροφορίες χρηματοοικονομικών λογαριασμών κατοίκων εξωτερικού στις ισπανικές φορολογικές αρχές. Αυτή η ανταλλαγή πληροφοριών διασφαλίζει ότι τα υπεράκτια περιουσιακά στοιχεία και τα εισοδήματα δεν κρύβονται από τη φορολογία.

Επιπλέον, η Ισπανία έχει εισαγάγει κανόνες Ελεγχόμενης Αλλοδαπής Εταιρείας (CFC) για να εμποδίσει τους κατοίκους της Ισπανίας να εκτρέψουν το εισόδημά τους σε δικαιοδοσίες με χαμηλή φορολογία. Οι κανόνες CFC υπόκεινται σε άμεση φορολογία τα «αδιανεμημένα» εισοδήματα των ξένων θυγατρικών, αποθαρρύνοντας τη μετατόπιση κερδών σε φορολογικούς παραδείσους (Prettl, 2017).

Ενισχυμένη επιβολή

Η αποτελεσματική επιβολή είναι ζωτικής σημασίας για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής. Η Ισπανία έχει λάβει πολλά μέτρα για να ενισχύσει τη φορολογική επιβολή και να αυξήσει την ικανότητά της να ανιχνεύει και να αποτρέπει τη φοροδιαφυγή. Έτσι, η δημιουργία της Φορολογικής Υπηρεσίας, Agencia Estatal de Administración Tributaria (ΑΕΑΤ), συνέβαλε καθοριστικά σε αυτό το θέμα. Η ΑΕΑΤ είναι υπεύθυνη για την επίβλεψη της φορολογικής συμμόρφωσης και την επιβολή της φορολογικής νομοθεσίας. Διαδραματίζει ζωτικό ρόλο στην είσπραξη φόρων και στην πρόληψη της φοροδιαφυγής.

Η ΑΕΑΤ έχει βελτιώσει τους μηχανισμούς παρακολούθησης και ελέγχου της. Χρησιμοποιούν προηγμένη ανάλυση δεδομένων και δημιουργία προφίλ για να εντοπίσουν φορολογούμενους υψηλού κινδύνου και αμφισβητούμενες συναλλαγές (Guerre, 2022). Αναλύοντας διάφορες

πηγές δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων φορολογικών δηλώσεων, οικονομικών καταστάσεων και πληροφοριών τρίτων, η υπηρεσία μπορεί να εντοπίσει πιθανή φοροδιαφυγή και να ξεκινήσει ελέγχους όταν είναι απαραίτητο.

Επιπλέον, η Ισπανία έχει δημιουργήσει εξειδικευμένες μονάδες εντός της AEAT για την αντιμετώπιση περίπλοκων υποθέσεων φοροδιαφυγής, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν διεθνείς φορολογικές δομές και υπεράκτιους λογαριασμούς (González & Mateos Caballero, 2018). Αυτές οι μονάδες είναι στελεχωμένες με ειδικούς σε διεθνή φορολογικά θέματα και οικονομικές έρευνες, επιτρέποντας μια πιο στοχευμένη και αποτελεσματική αντιμετώπιση των συστημάτων φοροδιαφυγής.

Διεθνής συνεργασία

Η φοροδιαφυγή συχνά περιλαμβάνει διασυνοριακές συναλλαγές και υπεράκτιους λογαριασμούς, καθιστώντας τη διεθνή συνεργασία απαραίτητη για την αντιμετώπιση αυτού του ζητήματος. Η Ισπανία συμμετέχει ενεργά στις διεθνείς προσπάθειες για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής. Έχει υπογράψει πολυάριθμες συνθήκες διπλής φορολογίας και συμφωνίες αμοιβαίας συνδρομής, που επιτρέπουν την ανταλλαγή φορολογικών πληροφοριών με άλλες χώρες.

Επιπλέον, η Ισπανία είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), η οποία έχει υλοποιήσει διάφορες πρωτοβουλίες για τη βελτίωση της διαφάνειας και της συνεργασίας σε φορολογικά θέματα. Η οδηγία της ΕΕ για την καταπολέμηση της φοροαποφυγής (ATAD) και το καθεστώς υποχρεωτικής αποκάλυψης (MDR) είναι παραδείγματα πρωτοβουλιών που στοχεύουν στην πρόληψη της φοροδιαφυγής και του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού εντός της ΕΕ (Cicin-Sain, 2019).

Συγκεκριμένα, η Ισπανία προσχωρεί επίσης στο έργο Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) υπό την ηγεσία του ΟΟΣΑ. Το έργο BEPS στοχεύει να αντιμετωπίσει τα κενά και τις αναντιστοιχίες στους διεθνείς φορολογικούς κανόνες που επιτρέπουν τη φοροδιαφυγή από πολυεθνικές εταιρείες. Εφαρμόζοντας τις συστάσεις BEPS, η Ισπανία επιδιώκει να διασφαλίσει ότι οι πολυεθνικές εταιρείες πληρώνουν το δίκαιο μερίδιο φόρων που τους αναλογεί στις δικαιοδοσίες όπου δραστηριοποιούνται (García Guerrero, 2022).

Ψηφιοποίηση και Τεχνολογία

Η ψηφιακή εποχή έχει φέρει νέες ευκαιρίες για φοροδιαφυγή, όπως διαδικτυακές επιχειρήσεις και συναλλαγές με κρυπτονομίσματα. Για να αντιμετωπίσει αυτές τις προκλήσεις, η Ισπανία έχει αγκαλιάσει την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση στο σύστημα πρόληψης της φοροδιαφυγής.

Μια αξιοσημείωτη εξέλιξη είναι η εισαγωγή του συστήματος Άμεσης Παροχής Πληροφοριών (SII). Η SII απαιτεί από ορισμένες επιχειρήσεις να υποβάλλουν ηλεκτρονικά αρχεία των τιμολογίων τους στις φορολογικές αρχές σε πραγματικό χρόνο. Αυτό το σύστημα ενισχύει τη διαφάνεια και δίνει τη δυνατότητα στις αρχές να διασταυρώνουν τις συναλλαγές και να εντοπίζουν εγκαίρως πιθανές παρατυπίες (Arena, Bengo, Calderini & Chiodo, 2018).

Επιπλέον, η Ισπανία είναι αυστηρή όσον αφορά τη ρύθμιση της χρήσης κρυπτονομισμάτων: τα ανταλλακτήρια κρυπτονομισμάτων και τα πορτοφόλια υποχρεούνται να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τους χρήστες και τις συναλλαγές τους στις φορολογικές αρχές. Αυτό βοηθά στην πρόληψη της φοροδιαφυγής μέσω της χρήσης κρυπτονομισμάτων (Calvente, 2021).

Ευαισθητοποίηση και Εκπαίδευση του κοινού

Η ευαισθητοποίηση του κοινού και η εκπαίδευση των φορολογουμένων σχετικά με τις υποχρεώσεις τους και τις συνέπειες της φοροδιαφυγής είναι μια άλλη ζωτική πτυχή του συστήματος πρόληψης της φοροδιαφυγής της Ισπανίας. Έτσι, οι φορολογικές αρχές πραγματοποιούν τακτικά εκστρατείες ενημέρωσης των φορολογουμένων σχετικά με τη σημασία της πληρωμής φόρων και τους κινδύνους που συνδέονται με τη φοροδιαφυγή.

Επιπλέον, η Ισπανία ενθαρρύνει την εθελοντική φορολογική συμμόρφωση μέσω διαφόρων προγραμμάτων κινήτρων και μέτρων αμνηστίας. Αυτά τα προγράμματα παρέχουν ευκαιρίες στους φορολογούμενους να τακτοποιήσουν τη φορολογική τους κατάσταση αποκαλύπτοντας προηγουμένως αδήλωτα εισοδήματα ή περιουσιακά στοιχεία, ενώ επωφελούνται από μειωμένες κυρώσεις (Shahroodi, 2010). Ακόμα, τα προγράμματα εθελοντικής γνωστοποίησης μπορούν να είναι αποτελεσματικά για την εισαγωγή κρυφών περιουσιακών στοιχείων και εισοδημάτων στο φορολογικό δίκτυο.

Προκλήσεις και συνεχείς προσπάθειες

Ενώ η Ισπανία έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο στο σύστημα πρόληψης της φοροδιαφυγής, εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις. Δηλαδή, η φοροδιαφυγή είναι ένα προσαρμοστικό φαινόμενο και νέες τεχνικές φοροδιαφυγής εμφανίζονται συνεχώς. Για να παραμείνει μπροστά από τους φοροφυγάδες, η Ισπανία πρέπει να είναι σε εγρήγορση και να συνεχίσει να προσαρμόζει τις στρατηγικές της.

Μια πρόκληση είναι η ανάγκη για περισσότερη διεθνή συνεργασία, ειδικά με χώρες και δικαιοδοσίες που είναι γνωστές για τη διευκόλυνση της φοροδιαφυγής και την παροχή τραπεζικού απορρήτου. Επιπλέον, η Ισπανία πρέπει να συνεχίσει να χτίζει σχέσεις με αυτές τις χώρες για την αποτελεσματική ανταλλαγή φορολογικών πληροφοριών (Sanchez, 2011).

Η ψηφιακή οικονομία παρουσιάζει μια άλλη πρόκληση: οι διαδικτυακές επιχειρήσεις και η χρήση κρυπτονομισμάτων δημιουργούν νέες ευκαιρίες φοροδιαφυγής. Η Ισπανία πρέπει να συμβαδίζει με τις τεχνολογικές εξελίξεις και να προσαρμόσει τους κανονισμούς και τις μεθόδους επιβολής της για να αντιμετωπίσει αυτές τις εξελισσόμενες προκλήσεις. Επίσης, στην Ισπανία συγκεκριμένα, εντοπίζονται οι εξής μέθοδοι όπου οι παράνομες επιχειρήσεις και πολίτες καταφεύγουν για να αποφύγουν τους φόρους:

Λογαριασμοί και φορολογικοί παράδεισοι: Μια κοινή μέθοδος που χρησιμοποιείται για τη φοροδιαφυγή είναι η δημιουργία υπεράκτιων λογαριασμών και η χρήση φορολογικών παραδείσων. Οι υπεράκτιοι λογαριασμοί είναι τραπεζικοί λογαριασμοί που βρίσκονται σε ξένες χώρες, συχνά σε δικαιοδοσίες με χαμηλούς ή καθόλου φόρους. Διατηρώντας κεφάλαια σε υπεράκτιους λογαριασμούς, τα άτομα ή οι επιχειρήσεις μπορούν να αποκρύψουν το

εισόδημα και τα περιουσιακά τους στοιχεία, καθιστώντας δύσκολο για τις φορολογικές αρχές τον εντοπισμό και τη φορολόγησή τους (Hansen & Kessler, 2001).

Εταιρείες Shell: Μια άλλη μέθοδος που χρησιμοποιείται για τη φοροδιαφυγή είναι η δημιουργία εταιρειών κέλυφος. Οι εταιρείες Shell είναι νομικά πρόσωπα που υπάρχουν μόνο στα χαρτιά και δεν έχουν πραγματικές επιχειρηματικές δραστηριότητες. Συχνά χρησιμοποιούνται για να κρύψουν την πραγματική ιδιοκτησία περιουσιακών στοιχείων ή εισοδήματος. Με τη διοχέτευση χρημάτων μέσω εταιρειών κελύφους, ιδιώτες ή επιχειρήσεις μπορούν να κρύψουν την πηγή εισοδήματος και να αποφύγουν να πληρώσουν φόρους σε αυτήν (Sharman, 2010).

Χειραγώγηση τιμών μεταβίβασης: Η χειραγώγηση των τιμών μεταβίβασης περιλαμβάνει τεχνητή διόγκωση ή αποπληθωρισμό των τιμών αγαθών, υπηρεσιών ή πνευματικής ιδιοκτησίας που μεταβιβάζονται μεταξύ συνδεδεμένων οντοτήτων σε διαφορετικές δικαιοδοσίες. Με τη χειραγώγηση των τιμών μεταβίβασης, οι εταιρείες μπορούν να μεταφέρουν τα κέρδη σε δικαιοδοσίες με χαμηλή φορολογία, μειώνοντας τη συνολική φορολογική τους υποχρέωση (Almunia & Lopez-Rodriguez, 2013).

Υποδηλοποίηση εισοδήματος: Η υποδηλοποίηση εισοδήματος είναι μια συνηθισμένη μέθοδος φοροδιαφυγής. Περιλαμβάνει σκόπιμη παραποίηση ή μη αναφορά εισοδήματος που αποκτήθηκε, όπως συναλλαγές σε μετρητά ή έσοδα από παράνομες δραστηριότητες. Με την υποδήλωση εισοδήματος, τα άτομα ή οι επιχειρήσεις μπορούν να μειώσουν το φορολογητέο εισόδημά τους και να αποφύγουν την καταβολή του κατάλληλου ποσού φόρων (Nobes, Oliveras & Puig, 2004).

Ψεύτικες εκπτώσεις και έξοδα: Οι φοροφυγάδες μπορούν επίσης να διεκδικήσουν ψευδείς εκπτώσεις ή να διογκώσουν τα έξοδα για να μειώσουν το φορολογητέο εισόδημά τους. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει τη διεκδίκηση προσωπικών δαπανών ως επιχειρηματικά έξοδα, τη διόγκωση της αξίας των εκπτώσεων ή τη δημιουργία εικονικών δαπανών για τη μείωση της φορολογικής υποχρέωσης (Mironov, 2013).

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι φορολογικές αρχές σε όλο τον κόσμο, συμπεριλαμβανομένης της Ισπανίας, έχουν εφαρμόσει μέτρα για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής. Αυτά τα μέτρα περιλαμβάνουν αυξημένη διεθνή συνεργασία, αυστηρότερους κανονισμούς και χρήση προηγμένης τεχνολογίας για τη φορολογική επιβολή:

Ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Número de Identificación Fiscal ή NIF) είναι ένα κρίσιμο στοιχείο του ισπανικού φορολογικού συστήματος. Λειτουργεί ως μοναδικό αναγνωριστικό που εκχωρείται σε άτομα και επιχειρήσεις για φορολογικούς σκοπούς. Το NIF διαδραματίζει ζωτικό ρόλο στην παρακολούθηση των φορολογουμένων, στη διασφάλιση της σωστής εγγραφής τους και στη λογοδοσία τους για τις φορολογικές τους υποχρεώσεις (Durán-Cabré & Esteller-Moré, 2010).

Το NIF χρησιμοποιείται από τις ισπανικές φορολογικές αρχές, γνωστές ως Agencia Estatal de Administración Tributaria (AEAT), για τον εντοπισμό των φορολογουμένων και τη διευκόλυνση της αποτελεσματικής φορολογικής διοίκησης. Είναι θεμελιώδης απαίτηση για άτομα και επιχειρήσεις να αποκτήσουν NIF για να συμμετάσχουν σε διάφορες χρηματοοικονομικές και εμπορικές δραστηριότητες στην Ισπανία.

Το NIF αποτελείται από έναν συνδυασμό γραμμάτων και αριθμών και η μορφή του ποικίλλει ανάλογα με την κατηγορία του φορολογούμενου. Για παράδειγμα, σε ιδιώτες εκχωρείται διαφορετικός τύπος NIF από τις επιχειρήσεις ή τα νομικά πρόσωπα (Rodríguez, Montequín, Fernández & Balsera, 2019). Το NIF χρησιμοποιείται σε διάφορες φορολογικές συναλλαγές, όπως η υποβολή φορολογικών δηλώσεων, η πραγματοποίηση πληρωμών φόρων και η διεξαγωγή επιχειρηματικών συναλλαγών.

Με την ανάθεση ενός μοναδικού NIF σε κάθε φορολογούμενο, οι ισπανικές φορολογικές αρχές μπορούν να παρακολουθούν και να παρακολουθούν αποτελεσματικά τη φορολογική συμμόρφωση. Το NIF συμβάλλει στην πρόληψη της φοροδιαφυγής διασφαλίζοντας ότι τα άτομα και οι επιχειρήσεις είναι κατάλληλα καταχωρισμένα και ταυτοποιημένα για φορολογικούς σκοπούς. Επιτρέπει επίσης στις φορολογικές αρχές να διασταυρώνουν τα στοιχεία των φορολογουμένων και να εντοπίζουν τυχόν αποκλίσεις ή πιθανή φοροδιαφυγή (Moya, 1992).

Το NIF είναι ένα ουσιαστικό εργαλείο για τη διατήρηση της διαφάνειας και της λογοδοσίας στο ισπανικό φορολογικό σύστημα. Επιτρέπει στις φορολογικές αρχές να επαληθεύουν την ακρίβεια των φορολογικών δηλώσεων, να παρακολουθούν τις οικονομικές συναλλαγές και να εντοπίζουν άτομα ή επιχειρήσεις που ενδέχεται να εμπλέκονται σε πρακτικές φοροδιαφυγής.

Επιπλέον, το NIF απαιτείται συχνά και για διάφορους μη φορολογικούς σκοπούς. Χρησιμοποιείται συνήθως για σκοπούς αναγνώρισης σε οικονομικές συναλλαγές, συμβάσεις εργασίας, συναλλαγές ακινήτων και άλλες νομικές και διοικητικές διαδικασίες.

Εν συνέχεια, ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (NIF) είναι ένα μοναδικό αναγνωριστικό που εκχωρείται σε άτομα και επιχειρήσεις στην Ισπανία για φορολογικούς σκοπούς. Βοηθά στην παρακολούθηση των φορολογουμένων, διασφαλίζει την κατάλληλη εγγραφή και τους καθιστά υπεύθυνους για τις φορολογικές τους υποχρεώσεις. Το NIF διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στη διατήρηση της διαφάνειας, στην πρόληψη της φοροδιαφυγής και στη διευκόλυνση της αποτελεσματικής φορολογικής διοίκησης στην Ισπανία (Martín & Maria, 2019).

Το Κεντρικό Σύστημα Φορολογικών Πληροφοριών (Sistema de Información Inmediata ή SII) που εφαρμόζεται από την Ισπανική Φορολογική Υπηρεσία (Agencia Estatal de Administración Tributaria ή AEAT) είναι μια σημαντική εξέλιξη για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής. Αυτό το σύστημα απαιτεί από ορισμένες επιχειρήσεις να αναφέρουν ηλεκτρονικά τα τιμολόγια και τα δεδομένα συναλλαγών τους σε σχεδόν πραγματικό χρόνο, παρέχοντας στις φορολογικές αρχές πολύτιμες πληροφορίες για την παρακολούθηση των επιχειρηματικών συναλλαγών και τον εντοπισμό τυχόν αποκλίσεων ή πιθανής φοροδιαφυγής.

Το SII στοχεύει να ενισχύσει τον φορολογικό έλεγχο και να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα της φορολογικής διοίκησης με την εφαρμογή μιας πιο αυτοματοποιημένης και βελτιωμένης διαδικασίας για την αναφορά και την παρακολούθηση των συναλλαγών. Ισχύει για επιχειρήσεις που πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια, όπως εκείνες

με υψηλό κύκλο εργασιών ή που δραστηριοποιούνται σε ορισμένους κλάδους επιρρεπείς σε κινδύνους φοροδιαφυγής.

Σύμφωνα με το SII, οι επιχειρήσεις υποχρεούνται να υποβάλλουν ηλεκτρονικά λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τα τιμολόγια τους, συμπεριλαμβανομένης της ταυτότητας των εμπλεκόμενων μερών, την ημερομηνία της συναλλαγής, το ποσό και τους ισχύοντες φόρους (García & Cuello, 2017). Αυτές οι πληροφορίες αναφέρονται στην ΑΕΑΤ σε τακτική βάση, συνήθως εντός λίγων ημερών από την έκδοση ή τη λήψη του τιμολογίου.

Με την εφαρμογή του SII, η ΑΕΑΤ μπορεί να έχει πρόσβαση και να αναλύει δεδομένα συναλλαγών σε σχεδόν πραγματικό χρόνο, επιτρέποντάς της να εντοπίζει αμέσως τυχόν αποκλίσεις ή παρατυπίες. Αυτό βοηθά στον εντοπισμό πιθανών περιπτώσεων φοροδιαφυγής και στη λήψη κατάλληλων μέτρων για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τους φορολογικούς κανονισμούς.

Το SII διευκολύνει επίσης τη διασταύρωση και την ανάλυση δεδομένων, επιτρέποντας στις φορολογικές αρχές να εντοπίσουν πρότυπα ή τάσεις που μπορεί να υποδεικνύουν πιθανά συστήματα φοροδιαφυγής. Για παράδειγμα, εάν μια επιχείρηση αναφέρει σταθερά σημαντικά χαμηλότερες πωλήσεις σε σύγκριση με τις αντίστοιχες εταιρείες του κλάδου, θα μπορούσε να εγείρει υποψίες για υποδηλώσεις εισοδήματος ή χειραγώγηση τιμολογίων.

Επιπλέον, το SII δίνει τη δυνατότητα στις φορολογικές αρχές να πραγματοποιούν αξιολογήσεις κινδύνου και να στοχεύουν πιο αποτελεσματικά τις ελεγκτικές τους προσπάθειες (Sánchez, 2018). Αναλύοντας τα δεδομένα συναλλαγών που αναφέρονται μέσω του συστήματος, μπορούν να εντοπίσουν επιχειρήσεις με μεγαλύτερη πιθανότητα μη συμμόρφωσης και να ιεραρχήσουν τις ελεγκτικές τους δραστηριότητες ανάλογα.

Επιπρόσθετα, η εφαρμογή του SII είχε ως αποτέλεσμα αυξημένη διαφάνεια και βελτιωμένη φορολογική συμμόρφωση. Έχει μειώσει τις ευκαιρίες των επιχειρήσεων να χειραγωγούν ή να αποκρύπτουν τις συναλλαγές τους, καθώς οι εφορίες έχουν πρόσβαση σε λεπτομερή και έγκαιρη ενημέρωση. Αυτό βοηθά σε ισότιμους όρους ανταγωνισμού για τις συμμορφούμενες επιχειρήσεις και αποθαρρύνει τις πρακτικές φοροδιαφυγής.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι το SII είναι μόνο ένα από τα μέτρα που εφαρμόζουν οι ισπανικές φορολογικές αρχές για την πρόληψη της φοροδιαφυγής. Η ΑΕΑΤ διενεργεί επίσης τακτικούς ελέγχους, εφαρμόζει προγράμματα συμμόρφωσης βάσει κινδύνου και συνεργάζεται με διεθνείς οργανισμούς και άλλες χώρες για την ανταλλαγή φορολογικών πληροφοριών και την καταπολέμηση της διασυνοριακής φοροδιαφυγής (Ismer, 2021).

Άρα, το Κεντρικό Σύστημα Φορολογικών Πληροφοριών (SII) που εφαρμόζει η Ισπανική Φορολογική Υπηρεσία είναι ένα σημαντικό βήμα για την πρόληψη της φοροδιαφυγής. Απαιτώντας από ορισμένες επιχειρήσεις να αναφέρουν ηλεκτρονικά τα τιμολόγια και τα δεδομένα συναλλαγών τους σε σχεδόν πραγματικό χρόνο, το SII παρέχει στις φορολογικές αρχές πολύτιμες πληροφορίες για την παρακολούθηση των συναλλαγών, τον εντοπισμό αποκλίσεων και τον εντοπισμό πιθανής φοροδιαφυγής. Το σύστημα ενισχύει τη διαφάνεια, βελτιώνει τη φορολογική συμμόρφωση και επιτρέπει πιο στοχευμένες προσπάθειες ελέγχου. Σε συνδυασμό με άλλα μέτρα, το SII συμβάλλει σε μια πιο ισχυρή και αποτελεσματική φορολογική διοίκηση στην Ισπανία.

Οι Συμφωνίες Διπλής Φορολογίας (DTA) διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην πρόληψη της φοροδιαφυγής και στην προώθηση της συνεργασίας μεταξύ χωρών, συμπεριλαμβανομένης της Ισπανίας. Αυτές οι συμφωνίες έχουν σχεδιαστεί για να αντιμετωπίσουν το ζήτημα των ατόμων και των επιχειρήσεων που φορολογούνται με το ίδιο εισόδημα σε πολλαπλές δικαιοδοσίες, γεγονός που μπορεί να δημιουργήσει ευκαιρίες φοροδιαφυγής και να εμποδίσει το διασυνοριακό εμπόριο και τις επενδύσεις.

Η Ισπανία έχει υπογράψει πολυάριθμες DTA με διάφορες χώρες για να διασφαλίσει ότι οι φορολογούμενοι δεν υπόκεινται σε διπλή φορολογία και να διευκολύνουν την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των φορολογικών αρχών (Haselsteiner, 2022). Αυτές οι συμφωνίες θεσπίζουν κανόνες για την κατανομή των φορολογικών δικαιωμάτων μεταξύ των χωρών και παρέχουν μηχανισμούς για την επίλυση διαφορών.

Ένας από τους πρωταρχικούς στόχους των DTA είναι η πρόληψη της φοροδιαφυγής επιτρέποντας την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των χωρών. Μέσω αυτών των συμφωνιών, οι φορολογικές αρχές μπορούν να μοιράζονται σχετικά δεδομένα και να συνεργάζονται για τη διερεύνηση πιθανών περιπτώσεων φοροδιαφυγής. Αυτή η ανταλλαγή πληροφοριών βοηθά στον εντοπισμό αποκλίσεων και ασυνεπειών στις δηλώσεις των φορολογουμένων, διασφαλίζοντας ότι αναφέρουν με ακρίβεια τα εισοδήματα και τα περιουσιακά τους στοιχεία.

Επιπλέον, οι DTA συμβάλλουν στη συνολική διαφάνεια του φορολογικού συστήματος. Μοιράζοντας πληροφορίες, οι χώρες μπορούν να εντοπίσουν άτομα και επιχειρήσεις που ενδέχεται να εμπλέκονται σε επιθετικό φορολογικό σχεδιασμό ή να χρησιμοποιούν υπεράκτιες δομές για φοροδιαφυγή (Rujol Trias, 2018). Αυτή η συλλογική προσέγγιση ενισχύει την ικανότητα των φορολογικών αρχών να εντοπίζουν και να αποτρέπουν τη φοροδιαφυγή.

Η ανταλλαγή πληροφοριών βάσει των DTA δεν περιορίζεται σε μεμονωμένους φορολογούμενους αλλά επεκτείνεται και σε επιχειρήσεις. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό στο πλαίσιο των πολυεθνικών εταιρειών, καθώς συχνά λειτουργούν σε πολλαπλές δικαιοδοσίες και έχουν πολύπλοκες δομές που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη μετατόπιση κερδών και τη φοροαποφυγή. Οι DTA βοηθούν στην αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων διευκολύνοντας την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την τιμολόγηση μεταβίβασης, η οποία περιλαμβάνει τον καθορισμό των τιμών στις οποίες οι συνδεδεμένες οντότητες ενός πολυεθνικού ομίλου συναλλάσσονται μεταξύ τους. Εξασφαλίζοντας ότι οι τιμές μεταβίβασης καθορίζονται σε ίσους όρους, οι DTA συμβάλλουν στην πρόληψη της χειραγώγησης των τιμών για τη μετατόπιση των κερδών σε δικαιοδοσίες με χαμηλή φορολογία (Moré, 2008).

Εκτός από την ανταλλαγή πληροφοριών, οι DTA παρέχουν επίσης μηχανισμούς για την επίλυση διαφορών μεταξύ φορολογικών αρχών. Αυτό βοηθά στην αποφυγή καταστάσεων όπου οι φορολογούμενοι υπόκεινται σε διπλή φορολογία λόγω αντικρουόμενων ερμηνειών της φορολογικής νομοθεσίας από διαφορετικές χώρες. Οι μηχανισμοί επίλυσης διαφορών που περιγράφονται στις DTA παρέχουν ένα πλαίσιο για τις φορολογικές αρχές για την επίλυση τέτοιων συγκρούσεων μέσω διαδικασιών αμοιβαίας συμφωνίας ή διαιτησίας, διασφαλίζοντας δίκαιη και αποτελεσματική επίλυση για τους φορολογούμενους.

Η αποτελεσματικότητα των DTA για την πρόληψη της φοροδιαφυγής και την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των χωρών έχει αναγνωριστεί παγκοσμίως. Διεθνείς οργανισμοί όπως ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) έχουν αναπτύξει πρότυπες φορολογικές συμβάσεις που χρησιμεύουν ως βάση για τη διαπραγμάτευση και την εφαρμογή

DTA. Αυτά τα μοντέλα ενσωματώνουν βέλτιστες πρακτικές και πρότυπα για την ανταλλαγή πληροφοριών, την επίλυση διαφορών και την πρόληψη της κατάχρησης συνθήκης (Edelstein & Rodriguez, 2007).

Οπότε, η Ισπανία έχει υπογράψει συμφωνίες διπλής φορολογίας με πολλές χώρες για την πρόληψη της φοροδιαφυγής και την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των φορολογικών αρχών. Οι συμφωνίες αυτές διευκολύνουν την ανταλλαγή πληροφοριών, μειώνουν τις ευκαιρίες φοροδιαφυγής και παρέχουν μηχανισμούς επίλυσης διαφορών. Με τη συμμετοχή σε αυτές τις συμφωνίες, η Ισπανία αποδεικνύει τη δέσμευσή της για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και τη διασφάλιση ενός δίκαιου και διαφανούς φορολογικού συστήματος.

Ανάλυση και έλεγχοι κινδύνου: Η Ισπανική Φορολογική Υπηρεσία (Agencia Estatal de Administración Tributaria ή ΑΕΑΤ) χρησιμοποιεί διάφορες στρατηγικές, συμπεριλαμβανομένων τεχνικών ανάλυσης κινδύνου και ελέγχων, για τον εντοπισμό και την καταπολέμηση πιθανών υποθέσεων φοροδιαφυγής. Τα μέτρα αυτά διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στη διασφάλιση της φορολογικής συμμόρφωσης και στη διατήρηση της ακεραιότητας του φορολογικού συστήματος.

Επίσης, η ΑΕΑΤ χρησιμοποιεί εξελιγμένες τεχνικές ανάλυσης κινδύνου για την ανάλυση δεδομένων φορολογουμένων και τον εντοπισμό μοτίβων που μπορεί να υποδηλώνουν πιθανή φοροδιαφυγή. Εξετάζοντας διάφορους παράγοντες όπως πηγές εισοδήματος, έξοδα και οικονομικές συναλλαγές, ο οργανισμός μπορεί να εντοπίσει άτομα και επιχειρήσεις υψηλού κινδύνου που απαιτούν πιο προσεκτικό έλεγχο. Αυτή η προορατική προσέγγιση επιτρέπει στην ΑΕΑΤ να εστιάσει τους πόρους της σε περιπτώσεις με υψηλότερη πιθανότητα φοροδιαφυγής, μεγιστοποιώντας την αποτελεσματικότητα των προσπαθειών επιβολής της νομοθεσίας (Almunia & Lopez Rodriguez, 2014).

Μόλις εντοπιστούν πιθανές περιπτώσεις, η ΑΕΑΤ διενεργεί ελέγχους για να επαληθεύσει την ακρίβεια και την πληρότητα των φορολογικών δηλώσεων. Οι έλεγχοι περιλαμβάνουν ενδελεχή εξέταση των οικονομικών αρχείων, των δικαιολογητικών και άλλων σχετικών πληροφοριών για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τη φορολογική νομοθεσία. Αυτοί οι έλεγχοι μπορεί να διεξάγονται σε τυχαία βάση ή να απευθύνονται σε συγκεκριμένα άτομα ή επιχειρήσεις με βάση τα αποτελέσματα της ανάλυσης κινδύνου.

Κατά τη διάρκεια ενός ελέγχου, οι φορολογικοί υπάλληλοι μπορούν να ζητήσουν πρόσθετα έγγραφα, να πραγματοποιήσουν συνεντεύξεις και να πραγματοποιήσουν επιτόπιες επιθεωρήσεις για τη συλλογή αποδεικτικών στοιχείων και την αξιολόγηση της συμμόρφωσης του φορολογούμενου. Στόχος είναι να εντοπιστούν τυχόν αποκλίσεις, μη δηλωθέντα εισοδήματα ή δόλιες δραστηριότητες που μπορεί να οδηγήσουν σε φοροδιαφυγή (Agrawal & Foremny, 2019). Οι έλεγχοι όχι μόνο χρησιμεύουν ως αποτρεπτικοί παράγοντες για πιθανούς φοροφυγάδες, αλλά βοηθούν επίσης στον εντοπισμό τομέων όπου μπορεί να ενισχυθεί το φορολογικό σύστημα για την αποτροπή μελλοντικής φοροδιαφυγής.

Η διαδικασία ελέγχου της ΑΕΑΤ είναι ολοκληρωμένη και ακολουθεί καθιερωμένες κατευθυντήριες γραμμές για τη διασφάλιση της δικαιοσύνης και της διαφάνειας. Παρέχονται στους φορολογούμενους ευκαιρίες να παρουσιάσουν την υπόθεσή τους, να παράσχουν εξηγήσεις και να αντιμετωπίσουν τυχόν ανησυχίες που προκύπτουν κατά τον έλεγχο. Αυτό

επιτρέπει μια δίκαιη και ισορροπημένη αξιολόγηση της συμμόρφωσης του φορολογούμενου με τη φορολογική νομοθεσία.

Εκτός από τους παραδοσιακούς ελέγχους, η ΑΕΑΤ διενεργεί επίσης εξειδικευμένους ελέγχους που στοχεύουν συγκεκριμένους κλάδους ή κλάδους που κρίνονται υψηλού κινδύνου για φοροδιαφυγή. Αυτοί οι στοχευμένοι έλεγχοι επικεντρώνονται σε τομείς όπου η φοροδιαφυγή είναι πιο διαδεδομένη, όπως οι επιχειρήσεις που βασίζονται σε μετρητά, οι υπεράκτιες συναλλαγές ή οι πολύπλοκες εταιρικές δομές (Almunia & Lopez-Rodriguez, 2018). Επικεντρώνοντας τις προσπάθειές τους σε αυτούς τους τομείς υψηλού κινδύνου, η ΑΕΑΤ μπορεί να καταπολεμήσει αποτελεσματικά τη φοροδιαφυγή και να εξασφαλίσει ίσους όρους ανταγωνισμού για όλους τους φορολογούμενους.

Επιπλέον, η ΑΕΑΤ συνεργάζεται με διεθνείς φορολογικές αρχές και συμμετέχει σε προγράμματα ανταλλαγής πληροφοριών για να ενισχύσει την ικανότητά της να εντοπίζει και να αποτρέπει τη διασυνοριακή φοροδιαφυγή. Η Ισπανία έχει υπογράψει πολυάριθμες διεθνείς συμφωνίες, συμπεριλαμβανομένων συμφωνιών διπλής φορολογίας, για να διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των χωρών. Αυτές οι συμφωνίες επιτρέπουν στην ΑΕΑΤ να έχει πρόσβαση σε σχετικά οικονομικά και φορολογικά δεδομένα από ξένες δικαιοδοσίες, μειώνοντας τις ευκαιρίες για άτομα και επιχειρήσεις να εκμεταλλεύονται τα κενά και να συμμετέχουν σε διασυνοριακή φοροδιαφυγή.

Η εφαρμογή τεχνικών ανάλυσης κινδύνου και ελέγχων από την ΑΕΑΤ καταδεικνύει τη δέσμευση της ισπανικής κυβέρνησης για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και τη διασφάλιση ενός δίκαιου και διαφανούς φορολογικού συστήματος. Αυτά τα μέτρα όχι μόνο βοηθούν στον εντοπισμό και την αποτροπή της φοροδιαφυγής, αλλά συμβάλλουν επίσης στη συνολική ακεραιότητα και βιωσιμότητα της είσπραξης των φορολογικών εσόδων της χώρας (Petroni & Cloete, 2005). Με τη συνεχή βελτίωση των στρατηγικών της και τη μόχλευση των τεχνολογικών εξελίξεων, η ΑΕΑΤ στοχεύει να παραμείνει μπροστά από τις εξελισσόμενες τακτικές φοροδιαφυγής και να διατηρήσει ένα ισχυρό πλαίσιο φορολογικής συμμόρφωσης.

Δηλαδή, η Ισπανική Φορολογική Υπηρεσία χρησιμοποιεί τεχνικές ανάλυσης κινδύνου και διενεργεί ελέγχους για τον εντοπισμό πιθανών υποθέσεων φοροδιαφυγής. Τα μέτρα αυτά, σε συνδυασμό με διεθνείς συνεργασίες και προγράμματα ανταλλαγής πληροφοριών, διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην πρόληψη της φοροδιαφυγής και στην προώθηση της φορολογικής συμμόρφωσης. Στοχεύοντας άτομα και επιχειρήσεις υψηλού κινδύνου, διενεργώντας ολοκληρωμένους ελέγχους και διασφαλίζοντας δικαιοσύνη και διαφάνεια σε όλη τη διαδικασία, η ΑΕΑΤ προσπαθεί να διατηρήσει την ακεραιότητα του φορολογικού συστήματος και να προστατεύσει τα συμφέροντα όλων των φορολογουμένων.

Προγράμματα Whistleblower στην Ισπανία

Η Ισπανία έχει αναγνωρίσει τη σημασία των προγραμμάτων πληροφοριοδοτών για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και την προώθηση της φορολογικής συμμόρφωσης. Αυτά τα προγράμματα έχουν σχεδιαστεί για να ενθαρρύνουν τα άτομα να εμφανιστούν και να αναφέρουν περιπτώσεις φοροδιαφυγής, παρέχοντας πολύτιμες πληροφορίες στις αρχές. Η ισπανική κυβέρνηση έχει εφαρμόσει διάφορα μέτρα για να δώσει κίνητρα και να προστατεύσει τους καταγγέλλοντες, διασφαλίζοντας την ασφάλειά τους και προσφέροντας ανταμοιβές για τη συνεργασία τους.

Κίνητρα

Μία από τις βασικές πτυχές των προγραμμάτων πληροφοριοδοτών στην Ισπανία είναι η παροχή κινήτρων για άτομα που παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τη φοροδιαφυγή (Ortiz Pradillo, 2016). Αυτά τα κίνητρα μπορούν να λάβουν τη μορφή οικονομικών ανταμοιβών, οι οποίες είναι συνήθως ένα ποσοστό των ανακτηθέντων φορολογικών εσόδων που προκύπτουν από τις πληροφορίες του καταγγέλλοντος. Προσφέροντας οικονομικά κίνητρα, οι ισπανικές αρχές στοχεύουν στο να παρακινήσουν τα άτομα να εμφανιστούν και να αποκαλύψουν πληροφορίες σχετικά με συστήματα φοροδιαφυγής.

Προστασία

Για να διασφαλίσει την ασφάλεια της αλλά και την ασφάλεια των πληροφοριοδοτών, η Ισπανία έχει θεσπίσει νομική προστασία. Οι Whistleblowers προστατεύονται από αντίποινα και τους παρέχεται εμπιστευτικότητα για να διαφυλαχθεί η ταυτότητά τους. Αυτές οι προστασίες είναι ζωτικής σημασίας για την ενθάρρυνση των ατόμων να αναφέρουν φοροδιαφυγή χωρίς φόβο αντιποίνων. Η ανωνυμία του πληροφοριοδότη διατηρείται σε όλη τη διαδικασία έρευνας, παρέχοντας μια αίσθηση ασφάλειας σε όσους επιθυμούν να αποκαλύψουν δραστηριότητες φοροδιαφυγής.

Συνεργασία με Αρχές

Τα προγράμματα Whistleblower στην Ισπανία δίνουν έμφαση στη συνεργασία μεταξύ ιδιωτών και των φορολογικών αρχών. Οι πληροφορίες που παρέχονται από τους καταγγέλλοντες χρησιμεύουν ως πολύτιμες πληροφορίες για τις υπηρεσίες επιβολής του φόρου, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να ερευνούν και να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα κατά των φοροφυγάδων (Pradillo, 2016). Αυτή η συνεργασία συμβάλλει στην ενίσχυση της συνολικής αποτελεσματικότητας των προσπαθειών επιβολής του φόρου και ενισχύει την ικανότητα της κυβέρνησης να εντοπίζει και να αποτρέπει τη φοροδιαφυγή.

Αντίκτυπος των Προγραμμάτων Whistleblower

Τα προγράμματα πληροφοριοδοτών έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικά για την αποκάλυψη της φοροδιαφυγής και την ανάκτηση σημαντικών ποσών απλήρωτων φόρων. Οι πληροφορίες που παρέχονται από καταγγέλλοντες μπορούν να οδηγήσουν στον εντοπισμό άγνωστων προηγουμένως συστημάτων φοροδιαφυγής, επιτρέποντας στις αρχές να λάβουν άμεσα μέτρα. Επιπλέον, οι οικονομικές ανταμοιβές που προσφέρονται στους καταγγέλλοντες λειτουργούν ως κίνητρο για τα άτομα να συμμετέχουν ενεργά στην καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, συμβάλλοντας στην αυξημένη φορολογική συμμόρφωση.

Συνδεσιμότητα και Ακρίβεια

Η εφαρμογή προγραμμάτων πληροφοριοδοτών στην Ισπανία καταδεικνύει τη δέσμευση της κυβέρνησης για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και την προώθηση της φορολογικής διαφάνειας. Αυτά τα προγράμματα, με τα κίνητρα και τις προστασίες τους, δημιουργούν ένα περιβάλλον όπου τα άτομα αισθάνονται εξουσιοδοτημένα να αναφέρουν τη φοροδιαφυγή χωρίς φόβο για επιπτώσεις. Η συνεργασία μεταξύ πληροφοριοδοτών και φορολογικών αρχών ενισχύει το συνολικό πλαίσιο φορολογικής επιβολής, οδηγώντας σε βελτιωμένη συμμόρφωση και δικαιότερο φορολογικό σύστημα (Masclat, Montmarquette & Viennot-Briot, 2019).

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι πληροφορίες που παρέχονται σε αυτήν την ανάλυση βασίζονται σε υπάρχοντα άρθρα και γενικές γνώσεις σχετικά με τα προγράμματα καταγγελιών στην Ισπανία. Αν και έχουν γίνει προσπάθειες για να διασφαλιστεί η ακρίβεια, συνιστάται πάντα να ανατρέχετε σε επίσημες πηγές και νομική τεκμηρίωση για τις πιο ενημερωμένες και ολοκληρωμένες πληροφορίες σχετικά με τα προγράμματα καταγγελιών στην Ισπανία.

Οικονομικές κυρώσεις

Μία από τις κύριες συνέπειες της φοροδιαφυγής στην Ισπανία είναι η επιβολή οικονομικών κυρώσεων. Αυτές οι κυρώσεις μπορεί να είναι σημαντικές και έχουν σχεδιαστεί για να λειτουργούν αποτρεπτικά για άτομα και επιχειρήσεις που σκέφτονται να αποφύγουν τις φορολογικές τους υποχρεώσεις. Το ύψος του προστίμου συνήθως βασίζεται στο ποσό της φοροδιαφυγής. Σε ορισμένες περιπτώσεις, το πρόστιμο μπορεί να φτάσει το 150% του ποσού του φόρου που έχει διαφύγει.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η ποινή δεν περιορίζεται μόνο στο ποσό του φόρου που έχει διαφύγει, αλλά περιλαμβάνει επίσης τόκους που έχουν συσσωρευτεί για την εκκρεμή φορολογική υποχρέωση (Stolowy & Stolowy, 2022). Αυτό χρησιμεύει ως πρόσθετο αντισταθμιστικό για τα άτομα να εμπλέκονται σε πρακτικές φοροδιαφυγής.

Ποινικές κατηγορίες και φυλάκιση

Εκτός από τις οικονομικές κυρώσεις, η φοροδιαφυγή στην Ισπανία μπορεί επίσης να οδηγήσει σε ποινικές διώξεις και φυλάκιση. Τα άτομα ή οι επιχειρήσεις που κρίνονται ένοχοι για φοροδιαφυγή ενδέχεται να αντιμετωπίσουν ποινική δίωξη, η οποία μπορεί να έχει σοβαρές συνέπειες. Η βαρύτητα των κατηγοριών και η πιθανή φυλάκιση εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από το ποσό της φοροδιαφυγής και τις συνθήκες γύρω από την φοροδιαφυγή.

Για υποθέσεις που αφορούν σημαντική φοροδιαφυγή, τα άτομα μπορεί να αντιμετωπίσουν ποινή φυλάκισης έως και πέντε ετών (Gottschalk & Hamerton, 2022). Επιπλέον, τα άτομα που έχουν καταδικαστεί για φορολογικά εγκλήματα ενδέχεται επίσης να υπόκεινται σε κατασχέσεις περιουσιακών στοιχείων και σε δήμευση οποιωνδήποτε περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν με προϊόντα φοροδιαφυγής.

Εκτός από τις οικονομικές κυρώσεις και τις ποινικές διώξεις, η φοροδιαφυγή στην Ισπανία μπορεί να έχει και άλλες επιζήμιες επιπτώσεις σε ιδιώτες και επιχειρήσεις. Μερικές πιθανές συνέπειες περιλαμβάνουν:

Βλάβη στη φήμη: Η κατηγορία ή η καταδίκη για φοροδιαφυγή μπορεί να βλάψει σημαντικά τη φήμη ενός ατόμου ή μιας επιχείρησης. Αυτό μπορεί να έχει μακροπρόθεσμες συνέπειες, συμπεριλαμβανομένης της απώλειας εμπιστοσύνης από τους επιχειρηματικούς εταίρους, τους πελάτες και το κοινό.

Αυξημένος έλεγχος: Τα άτομα ή οι επιχειρήσεις που έχουν κριθεί ένοχοι φοροδιαφυγής ενδέχεται να αντιμετωπίσουν αυξημένο έλεγχο από τις φορολογικές αρχές στο μέλλον. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε συχνότερους ελέγχους, αυστηρότερες απαιτήσεις αναφοράς και μεγαλύτερο έλεγχο των οικονομικών αρχείων (Leiken, 1996).

Απώλεια οφελών: Σε ορισμένες περιπτώσεις, άτομα ή επιχειρήσεις που έχουν καταδικαστεί για φοροδιαφυγή μπορεί να αποκλειστούν από ορισμένα κρατικά οφέλη, επιδοτήσεις ή συμβάσεις. Αυτό μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις στις δραστηριότητές τους και στη χρηματοοικονομική τους σταθερότητα.

Κατά συνέπεια, κυρώσεις και τα πρόστιμα για φοροδιαφυγή στην Ισπανία έχουν σχεδιαστεί για να αποτρέψουν τα άτομα και τις επιχειρήσεις από τη συμμετοχή σε τέτοιες πρακτικές. Ο συνδυασμός σημαντικών οικονομικών κυρώσεων, ποινικών κατηγοριών και πιθανής φυλάκισης χρησιμεύει ως ισχυρό αντικίνητρο για φοροδιαφυγή. Επιπλέον, οι πρόσθετες συνέπειες, όπως η βλάβη στη φήμη και ο αυξημένος έλεγχος, αποθαρρύνουν περαιτέρω τα άτομα και τις επιχειρήσεις από το να αποφύγουν τις φορολογικές τους υποχρεώσεις. Είναι σημαντικό για τους φορολογούμενους να κατανοήσουν και να συμμορφωθούν με τους φορολογικούς νόμους για να αποφύγουν αυτές τις σοβαρές συνέπειες και να συμβάλουν στη δίκαιη λειτουργία του ισπανικού φορολογικού συστήματος.

2.3.ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

Η φορολογία σε ένα παγκόσμιο φάσμα είναι ένα σύνθετο και πολύπλευρο θέμα που αναλύεται και συζητείται από επαγγελματίες οικονομολόγους, οι οποίοι παρέχουν πολύτιμες γνώσεις για τις επιπτώσεις και τις επιπτώσεις της στις οικονομίες, τις κοινωνίες και τις διεθνείς σχέσεις. Αυτοί οι ειδικοί εξετάζουν διάφορες πτυχές της φορολογίας και προσφέρουν διαφορετικές οπτικές για το νόημα και τον αντίκτυπό της (O'Connell, 2018).

Μια κρίσιμη πτυχή στην οποία εστιάζουν οι οικονομολόγοι είναι οι επιπτώσεις της φορολογίας στην αποτελεσματικότητα και την οικονομική ανάπτυξη. Υποστηρίζουν ότι ένα καλά σχεδιασμένο φορολογικό σύστημα μπορεί να προωθήσει την οικονομική αποτελεσματικότητα ελαχιστοποιώντας τις στρεβλώσεις και τα αντικίνητρα. Για παράδειγμα, οι υψηλοί οριακές φορολογικές συντελεστές στο εισόδημα μπορούν να αποθαρρύνουν την εργασία και την επιχειρηματικότητα, ενώ η υπερβολική φορολόγηση του κεφαλαίου θα εμποδίσει τις επενδύσεις και την καινοτομία (Roache & Gostin, 2017). Για να μετριαστούν

αυτές οι επιπτώσεις, οι οικονομολόγοι συχνά υποστηρίζουν φόρους ευρείας βάσης, χαμηλού συντελεστή που ελαχιστοποιούν τα προβλήματα και τονώνουν την οικονομική παραγωγικότητα.

Ένας άλλος τομέας ενδιαφέροντος για τους οικονομολόγους είναι ο ρόλος της φορολογίας στην αντιμετώπιση της εισοδηματικής ανισότητας και στην προώθηση της αναδιανομής. Αναγνωρίζουν ότι η φορολογία μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο για τη μεταφορά πλούτου από άτομα υψηλότερου εισοδήματος σε άτομα με χαμηλότερα εισοδήματα, με στόχο την επίτευξη μεγαλύτερης εισοδηματικής ισότητας. Έτσι, τα προοδευτικά φορολογικά συστήματα, όπου τα άτομα με υψηλότερο εισόδημα πληρώνουν μεγαλύτερο μερίδιο του εισοδήματός τους σε φόρους, θεωρούνται συχνά ως μέσο για την επίτευξη αυτού του στόχου (Ortiz & Cummins, 2011). Ωστόσο, οι οικονομολόγοι συζητούν επίσης τους συμβιβασμούς μεταξύ της αναδιανομής και των οικονομικών κινήτρων, καθώς οι υψηλοί φορολογικοί συντελεστές για τους πλούσιους θα αποθαρρύνουν τις επενδύσεις και την οικονομική δραστηριότητα.

Επίσης, οι οικονομολόγοι εξηγούν ότι τα ζητήματα της φοροαποφυγής και της φοροδιαφυγής, η οποία επηρεάζει σημαντικά τα κρατικά έσοδα και την οικονομική δικαιοσύνη. Εξετάζουν τις στρατηγικές που εφαρμόζουν τα άτομα και οι επιχειρήσεις για την ελαχιστοποίηση των φορολογικών τους υποχρεώσεων, όπως η εκμετάλλευση των κενών, η χρήση υπεράκτιων φορολογικών παραδείσων ή η εμπλοκή σε επιθετικό φορολογικό σχεδιασμό. Για την καταπολέμηση αυτών των ζητημάτων, οι οικονομολόγοι προτείνουν μέτρα όπως το κλείσιμο των κενών, η βελτίωση της φορολογικής επιβολής και η προώθηση της διεθνούς συνεργασίας για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής (Lynch & Oakford, 2014).

Η παγκόσμια φύση της φορολογίας παρουσιάζει μοναδικές προκλήσεις και ευκαιρίες που διερευνούν οι οικονομολόγοι. Μελετούν τον αντίκτυπο του φορολογικού ανταγωνισμού μεταξύ χωρών, όπου οι κυβερνήσεις μπορούν να μειώσουν τους φορολογικούς συντελεστές για να προσελκύσουν επενδύσεις και επιχειρήσεις. Επίσης, οι οικονομολόγοι αναλύουν τις επιπτώσεις των φορολογικών παραδείσων και της μετατόπισης κερδών στα παγκόσμια φορολογικά έσοδα και την οικονομική ανισότητα (Rixen, 2011). Τα πιθανά οφέλη και τα μειονεκτήματα του διεθνούς φορολογικού συντονισμού και εναρμόνισης εξετάζονται για την πρόληψη επιβλαβών φορολογικών πρακτικών και τη διασφάλιση ίσων όρων ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις.

Επιπλέον, οι οικονομολόγοι εμβαθύνουν στις συμπεριφορικές αντιδράσεις των ατόμων και των επιχειρήσεων στη φορολογία. Εξετάζουν πώς οι αλλαγές στους φορολογικούς συντελεστές και τις δομές επηρεάζουν τις οικονομικές αποφάσεις, όπως η κατανάλωση, η αποταμίευση, οι επενδύσεις και η προσφορά εργασίας (Chatfield, 2009). Αναλύοντας τη φορολογική ελαστικότητα, η οποία μετρά την ανταπόκριση της συμπεριφοράς στις αλλαγές στη φορολογική πολιτική, οι οικονομολόγοι συμβάλλουν στη διαμόρφωση φορολογικών πολιτικών που ευθυγραμμίζονται με τα επιθυμητά οικονομικά αποτελέσματα.

Η σχέση μεταξύ της φορολογίας και της παροχής δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών είναι ένας άλλος τομέας διερεύνησης για τους οικονομολόγους (Timmons, 2005). Αξιολογούν το βέλτιστο επίπεδο φορολογίας που απαιτείται για την αποτελεσματική χρηματοδότηση των κρατικών δαπανών. Επιπλέον, οι οικονομολόγοι αξιολογούν την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα διαφορετικών φορολογικών μέσων, όπως οι φόροι εισοδήματος, οι φόροι

κατανάλωσης, οι φόροι ιδιοκτησίας και οι περιβαλλοντικοί φόροι, στη δημιουργία εσόδων και στην επίτευξη των επιθυμητών αποτελεσμάτων πολιτικής.

Ενώ υπάρχουν τομείς συναίνεσης μεταξύ των οικονομολόγων, οι συζητήσεις και οι διαφορετικές απόψεις σχετικά με διάφορες πτυχές της φορολογίας εξακολουθούν να υφίστανται. Ο τομέας της φορολογίας είναι δυναμικός, επηρεάζεται από τις εξελισσόμενες οικονομικές συνθήκες, τις κοινωνικές προτεραιότητες και τις πολιτικές εκτιμήσεις. Ως εκ τούτου, οι επαγγελματίες οικονομολόγοι συνεχίζουν να συμβάλλουν στην κατανόηση και την ανάπτυξη φορολογικών πολιτικών που προάγουν την οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ευημερία και την παγκόσμια συνεργασία.

ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ

Σύμφωνα με έκθεση της Υπηρεσίας Εσωτερικών Εσόδων (IRS), οι υποθέσεις φοροδιαφυγής αφορούν κυρίως άτομα που αναφέρουν εσφαλμένα εισοδήματα, πιστώσεις και κρατήσεις στις φορολογικές τους δηλώσεις ή δεν υποβάλλουν την απαιτούμενη φορολογική δήλωση. Το IRS εστιάζει σε φορολογούμενους που υποτιμούν τι οφείλουν και αποκρύπτουν περιουσιακά στοιχεία και εισοδήματα για να αποφύγουν την επιστροφή φόρων (Cullen, Turner & Washington, 2015). Ωστόσο, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι πολύ λίγοι φορολογούμενοι πηγαίνουν στη φυλακή για φοροδιαφυγή, καθώς το IRS στοχεύει κυρίως σε περιπτώσεις εσκεμμένης εσφαλμένης αναφοράς ή απόκρυψης φορολογητέου εισοδήματος.

Επαγγελματίες οικονομολόγοι και φορολογικοί εμπειρογνώμονες τονίζουν τη διάκριση μεταξύ φοροαποφυγής και φοροδιαφυγής: η φοροαποφυγή αναφέρεται σε νομικές στρατηγικές που χρησιμοποιούνται για την ελαχιστοποίηση της φορολογικής υποχρέωσης, ενώ η φοροδιαφυγή περιλαμβάνει παράνομες δραστηριότητες φοροδιαφυγής. Αξίζει να σημειωθεί, ότι ο Wolters Kluwer, κορυφαίος πάροχος φορολογικών και νομικών πληροφοριών, τονίζει ότι η φοροαποφυγή είναι νόμιμη, ενώ η φοροδιαφυγή εγκληματική. Είναι κρίσιμο να κατανοήσουμε αυτή τη διάκριση όταν συζητάμε για τη φοροδιαφυγή (Head & Krever, 2009).

Οι επαγγελματίες της φορολογίας διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο στη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τους φορολογικούς νόμους και κανονισμούς: το IRS παρέχει κατευθυντήριες γραμμές για την επιλογή φορολογικού επαγγελματία και ενθαρρύνει τους φορολογούμενους να επαληθεύσουν τα διαπιστευτήρια και τα προσόντα τους. Ωστόσο, υπήρξαν περιπτώσεις φοροδιαφυγής και κακής συμπεριφοράς που ενδεχομένως να συμβάλει στη φοροδιαφυγή (Slemrod, 2007). Έτσι, η IRS έχει δεσμευτεί να διερευνήσει και να λάβει μέτρα κατά φοροτεχνικών που ενεργούν ανάρμοστα.

Σε παγκόσμιο πλαίσιο, η φοροδιαφυγή είναι ένα σημαντικό ζήτημα οι υπεράκτιοι φορολογικοί παράδεισοι και οι δικαιοδοσίες μυστικότητας έχουν χρησιμοποιηθεί για φοροδιαφυγή, ωθώντας τις κυβερνήσεις να εφαρμόσουν προγράμματα για να ενθαρρύνουν τη συμμόρφωση. Η IRS έχει προσφέρει προγράμματα για να παρακινήσει τους φορολογούμενους να συμμορφωθούν, ιδιαίτερα εκείνους που έχουν εμπλακεί σε προγράμματα φοροδιαφυγής ή φοροαποφυγής (Dynarski, Scott-Clayton & Wiederspan, 2013).

Η βελτιωμένη αναφορά και η ανταλλαγή πληροφοριών διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στις προσπάθειες των Ηνωμένων Πολιτειών να εντοπίσουν και να αποτρέψουν τη φοροδιαφυγή. Η κυβέρνηση των ΗΠΑ έχει εφαρμόσει διάφορα μέτρα για τη βελτίωση της υποβολής εκθέσεων

και της ανταλλαγής πληροφοριών, διασφαλίζοντας ότι οι φορολογικές αρχές έχουν πρόσβαση σε σχετικά δεδομένα για τον εντοπισμό πιθανών περιπτώσεων φοροδιαφυγής. Μια σημαντική πρωτοβουλία από αυτή την άποψη είναι ο νόμος περί φορολογικής συμμόρφωσης ξένων λογαριασμών (FATCA), ο οποίος θεσπίστηκε για την ενίσχυση της διαφάνειας και την καταπολέμηση της υπεράκτιας φοροδιαφυγής.

Σύμφωνα με την FATCA, τα ξένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται να αναφέρουν πληροφορίες σχετικά με τους κατόχους λογαριασμών των ΗΠΑ στην Υπηρεσία Εσωτερικών Εσόδων (IRS). Αυτό περιλαμβάνει λεπτομέρειες σχετικά με οικονομικούς λογαριασμούς που τηρούν οι φορολογούμενοι των ΗΠΑ, όπως τραπεζικοί λογαριασμοί, επενδυτικοί λογαριασμοί και ορισμένα ασφαλιστήρια συμβόλαια. Οι πληροφορίες που αναφέρονται περιλαμβάνουν το όνομα, τη διεύθυνση, τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (TIN) του κατόχου του λογαριασμού και το υπόλοιπο ή την αξία του λογαριασμού. Λαμβάνοντας αυτές τις πληροφορίες, η IRS μπορεί να τις διασταυρώσει με τα αναφερόμενα εισοδήματα και περιουσιακά στοιχεία των φορολογουμένων για να εντοπίσει τυχόν αποκλίσεις ή πιθανές περιπτώσεις φοροδιαφυγής (Cebula, 2014).

Επίσης, η εφαρμογή της FATCA έχει αυξήσει σημαντικά τον όγκο των πληροφοριών που είναι διαθέσιμες στις φορολογικές αρχές, επιτρέποντάς τους να εντοπίζουν υπεράκτιους λογαριασμούς και περιουσιακά στοιχεία που ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν για σκοπούς φοροδιαφυγής. Αυτό έχει αποδειχτεί πολύτιμο εργαλείο για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, καθώς παρέχει στις φορολογικές αρχές μια σαφέστερη εικόνα των οικονομικών δραστηριοτήτων των φορολογουμένων και βοηθά στην αποκάλυψη κρυμμένων περιουσιακών στοιχείων ή εισοδημάτων που μπορεί να είχαν προηγουμένως αποκαλυφθεί.

Οι πληροφορίες που κοινοποιούνται στο πλαίσιο της FATCA δεν περιορίζονται μόνο στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Η κυβέρνηση των ΗΠΑ έχει επίσης συνάψει διμερείς συμφωνίες με διάφορες χώρες για να διευκολύνει την ανταλλαγή φορολογικών πληροφοριών. Αυτές οι συμφωνίες, γνωστές ως διακυβερνητικές συμφωνίες (IGA), επιτρέπουν την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών οικονομικών λογαριασμών μεταξύ των φορολογικών αρχών (Dharmapala, 2016). Μέσω αυτών των IGA, το IRS λαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τους υπεράκτιους λογαριασμούς των φορολογουμένων των ΗΠΑ που τηρούνται σε συμμετέχουσες χώρες, ενισχύοντας περαιτέρω την ικανότητά του να εντοπίζει και να αποτρέπει τη φοροδιαφυγή.

Επιπρόσθετα, τα ενισχυμένα μέτρα αναφοράς και ανταλλαγής πληροφοριών που εφαρμόζει η κυβέρνηση των ΗΠΑ έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικά στον εντοπισμό και την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής. Η αυξημένη διαφάνεια και η πρόσβαση σε πληροφορίες έχουν καταστήσει πιο δύσκολη για τα άτομα και τις επιχειρήσεις την απόκρυψη περιουσιακών στοιχείων ή εισοδημάτων σε υπεράκτιες χώρες. Αξιοποιώντας τα δεδομένα που λαμβάνονται μέσω της FATCA και άλλων πρωτοβουλιών ανταλλαγής πληροφοριών, η IRS μπορεί να εντοπίσει πιθανές περιπτώσεις φοροδιαφυγής, να διενεργήσει ελέγχους και να λάβει τα κατάλληλα μέτρα επιβολής.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η αποτελεσματικότητα αυτών των μέτρων βασίζεται στη συνεργασία και τη συμμόρφωση των ξένων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και των συμμετεχουσών χωρών. Η επιτυχία της FATCA και άλλων πρωτοβουλιών υποβολής εκθέσεων εξαρτάται από την προθυμία αυτών των οντοτήτων να συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις αναφοράς και να μοιραστούν τις απαραίτητες πληροφορίες με την IRS.

Άρα, η βελτιωμένη υποβολή εκθέσεων και η ανταλλαγή πληροφοριών, όπως παραδειγματίζονται πρωτοβουλίες όπως η FATCA, έχουν ενισχύσει σημαντικά την ικανότητα των Ηνωμένων Πολιτειών να εντοπίζουν και να αποτρέπουν τη φοροδιαφυγή. Απαιτώντας από ξένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να αναφέρουν πληροφορίες για κατόχους λογαριασμών στις ΗΠΑ και συνάπτοντας συμφωνίες ανταλλαγής πληροφοριών με άλλες χώρες, η κυβέρνηση των ΗΠΑ απέκτησε πρόσβαση σε πολύτιμα δεδομένα που βοηθούν στην αποκάλυψη κρυμμένων υπεράκτιων περιουσιακών στοιχείων και εισοδημάτων (Ahlawat & Telson, 2015). Αυτά τα μέτρα έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικά για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και την προώθηση μεγαλύτερης φορολογικής συμμόρφωσης.

Ενίσχυση της φορολογικής διοίκησης: Οι κυβερνήσεις επενδύουν στη βελτίωση των συστημάτων φορολογικής τους διοίκησης για να ενισχύσουν την ικανότητά τους να εντοπίζουν και να αποτρέπουν τη φοροδιαφυγή. Αυτό περιλαμβάνει την εφαρμογή συστημάτων προηγμένης τεχνολογίας για ανάλυση δεδομένων, εκτίμηση κινδύνου και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ φορολογικών αρχών.

Συστήματα προηγμένης τεχνολογίας για ανάλυση δεδομένων:

Μία από τις βασικές στρατηγικές για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής είναι η εφαρμογή συστημάτων προηγμένης τεχνολογίας για την ανάλυση δεδομένων. Αυτά τα συστήματα επιτρέπουν στις φορολογικές αρχές να συλλέγουν, να επεξεργάζονται και να αναλύουν τεράστιες ποσότητες δεδομένων για τον εντοπισμό πιθανών περιπτώσεων φοροδιαφυγής. Χρησιμοποιώντας εξελιγμένους αλγόριθμους και τεχνικές εξόρυξης δεδομένων, οι φορολογικές αρχές μπορούν να εντοπίσουν πρότυπα, ανωμαλίες και ασυνέπειες στα οικονομικά δεδομένα που μπορεί να υποδηλώνουν φοροδιαφυγή (Shokrkhodaei & Salatin, 2018).

Για παράδειγμα, η χρήση εργαλείων ανάλυσης δεδομένων μπορεί να βοηθήσει τις φορολογικές αρχές να εντοπίσουν άτομα ή επιχειρήσεις που υποδηλώνουν το εισόδημά τους, υπερεκτιμούν τις κρατήσεις ή συμμετέχουν σε άλλες δόλιες δραστηριότητες για φοροδιαφυγή. Αυτά τα εργαλεία μπορούν να αναλύσουν μεγάλα σύνολα δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών συναλλαγών, των τραπεζικών αρχείων και των καταστάσεων εισοδήματος, για τον εντοπισμό αποκλίσεων και την επισήμανση ύποπτων δραστηριοτήτων.

Εκτίμηση κινδύνου:

Μια άλλη σημαντική πτυχή της φορολογικής διοίκησης είναι η διεξαγωγή αξιολογήσεων κινδύνου για τον εντοπισμό ατόμων και επιχειρήσεων υψηλού κινδύνου που είναι πιο πιθανό να εμπλέκονται σε φοροδιαφυγή. Τα μοντέλα αξιολόγησης κινδύνου λαμβάνουν υπόψη διάφορους παράγοντες όπως το επίπεδο εισοδήματος, τον κλάδο, την προηγούμενη φορολογική συμμόρφωση και άλλα σχετικά δεδομένα για να ορίσουν μια βαθμολογία κινδύνου σε κάθε φορολογούμενο. Αυτό επιτρέπει στις φορολογικές αρχές να δώσουν προτεραιότητα στις προσπάθειές τους για την επιβολή της νομοθεσίας και να κατανέμουν αποτελεσματικά τους πόρους (Shokrkhodaei & Salatin, 2018).

Για παράδειγμα, ένας φορολογούμενος με ιστορικό μη συμμόρφωσης ή ανάμειξης σε ύποπτες χρηματοοικονομικές δραστηριότητες μπορεί να λάβει υψηλότερο βαθμό κινδύνου, οδηγώντας

σε αυξημένο έλεγχο. Εστιάζοντας σε άτομα και επιχειρήσεις υψηλού κινδύνου, οι φορολογικές αρχές μπορούν να μεγιστοποιήσουν τις προσπάθειές τους και να στοχεύσουν όσους είναι πιο πιθανό να εμπλακούν σε φοροδιαφυγή.

Κοινή χρήση πληροφοριών μεταξύ φορολογικών αρχών:

Η αποτελεσματική ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των φορολογικών αρχών είναι ζωτικής σημασίας για την καταπολέμηση της διασυνοριακής φοροδιαφυγής. Πολλές χώρες έχουν συνάψει διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες για την ανταλλαγή πληροφοριών και τη συνεργασία σε φορολογικά θέματα. Αυτές οι συμφωνίες διευκολύνουν την ανταλλαγή οικονομικών πληροφοριών, δεδομένων φορολογουμένων και άλλων σχετικών πληροφοριών μεταξύ χωρών.

Για παράδειγμα, το Κοινό Πρότυπο Αναφοράς (CRS) που αναπτύχθηκε από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) επιτρέπει την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών χρηματοοικονομικών λογαριασμών μεταξύ των χωρών που συμμετέχουν (Ahrens & Bothner, 2020). Σύμφωνα με το CRS, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται να συλλέγουν και να αναφέρουν πληροφορίες σχετικά με τους λογαριασμούς των πελατών τους στις φορολογικές αρχές, οι οποίες στη συνέχεια μπορούν να μοιραστούν αυτές τις πληροφορίες με άλλες συμμετέχουσες δικαιοδοσίες.

Επιπλέον, οι φορολογικές αρχές μπορούν επίσης να συνεργάζονται με άλλες κρατικές υπηρεσίες, όπως υπηρεσίες επιβολής του νόμου και ρυθμιστικούς φορείς χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, για τη συλλογή πληροφοριών και τη διερεύνηση πιθανών περιπτώσεων φοροδιαφυγής. Αυτή η συνεργασία επιτρέπει μια πιο ολοκληρωμένη και συντονισμένη προσέγγιση για τον εντοπισμό και τη δίωξη της φοροδιαφυγής.

Οφέλη και προκλήσεις:

Η εφαρμογή συστημάτων προηγμένης τεχνολογίας, μοντέλων αξιολόγησης κινδύνου και μηχανισμών ανταλλαγής πληροφοριών έχει πολλά οφέλη για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής. Αυτά τα μέτρα βελτιώνουν την αποτελεσματικότητα της φορολογικής διοίκησης, αυξάνουν το ποσοστό ανίχνευσης υποθέσεων φοροδιαφυγής και αποτρέπουν πιθανούς φοροφυγάδες.

Ωστόσο, υπάρχουν και προκλήσεις που συνδέονται με αυτές τις πρωτοβουλίες. Ανησυχίες σχετικά με το απόρρητο προκύπτουν κατά τη συλλογή και κοινή χρήση ευαίσθητων οικονομικών πληροφοριών και είναι σημαντικό να επιτευχθεί μια ισορροπία μεταξύ της ανάγκης για ανταλλαγή πληροφοριών και των ατομικών δικαιωμάτων απορρήτου. Επιπλέον, η αποτελεσματικότητα αυτών των μέτρων εξαρτάται από τη διαθεσιμότητα και την ποιότητα των δεδομένων, καθώς και από την ικανότητα των φορολογικών αρχών να αναλύουν και να ενεργούν βάσει των πληροφοριών που λαμβάνονται (Lips, 2019).

Η ενίσχυση της φορολογικής διοίκησης μέσω της εφαρμογής συστημάτων προηγμένης τεχνολογίας, μοντέλων αξιολόγησης κινδύνου και μηχανισμών ανταλλαγής πληροφοριών αποτελεί ουσιαστική στρατηγική για την πρόληψη και τον εντοπισμό της φοροδιαφυγής. Αυτά τα μέτρα επιτρέπουν στις φορολογικές αρχές να αναλύουν μεγάλα σύνολα δεδομένων, να εντοπίζουν άτομα και επιχειρήσεις υψηλού κινδύνου και να ανταλλάσσουν πληροφορίες με

άλλες δικαιοδοσίες. Αν και υπάρχουν προκλήσεις που σχετίζονται με αυτές τις πρωτοβουλίες, προσφέρουν σημαντικές δυνατότητες για τη βελτίωση της φορολογικής συμμόρφωσης και τη μείωση της φοροδιαφυγής.

Ποινές και διώξεις:

Οι ΗΠΑ αντιμετωπίζουν σοβαρά τη φοροδιαφυγή και επιβάλλουν σημαντικές κυρώσεις και ποινικές διώξεις για να αποτρέψουν τέτοιες δραστηριότητες. Η φοροδιαφυγή θεωρείται ποινικό αδίκημα και όσοι κριθούν ένοχοι μπορεί να αντιμετωπίσουν πρόστιμα, φυλάκιση ή και τα δύο (Christiansen, 2020). Η αυστηρότητα των κυρώσεων εξαρτάται από το ποσό της φοροδιαφυγής και την πρόθεση πίσω από τη φοροδιαφυγή.

Εκπαίδευση και προβολή:

Η Υπηρεσία Εσωτερικών Εσόδων (IRS) διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στην εκπαίδευση των φορολογουμένων σχετικά με τις φορολογικές τους υποχρεώσεις και τις συνέπειες της φοροδιαφυγής. Η IRS διεξάγει εκπαιδευτικές εκστρατείες και παρέχει πόρους για να βοηθήσει τους φορολογούμενους να κατανοήσουν τη σημασία της συμμόρφωσης με τη φορολογική νομοθεσία. Αυτές οι προσπάθειες περιλαμβάνουν καθοδήγηση σχετικά με τη σωστή τήρηση αρχείων, την αναφορά εισοδήματος και τη διεκδίκηση κρατήσεων. Με την προώθηση της φορολογικής παιδείας και ευαισθητοποίησης, το IRS στοχεύει στην πρόληψη της ακούσιας φοροδιαφυγής και στην ενθάρρυνση της εθελοντικής συμμόρφωσης (Kaplan, Newberry & Reckers, 1997).

Αναλύσεις τεχνολογίας και δεδομένων:

Η κυβέρνηση των ΗΠΑ αναγνωρίζει την αξία της προηγμένης τεχνολογίας και της ανάλυσης δεδομένων για τον εντοπισμό και την πρόληψη της φοροδιαφυγής. Το IRS χρησιμοποιεί εξελιγμένα συστήματα για ανάλυση δεδομένων, εκτίμηση κινδύνου και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ φορολογικών αρχών. Αυτά τα συστήματα επιτρέπουν στην IRS να αναλύει δεδομένα φορολογουμένων, να εντοπίζει πρότυπα και να εντοπίζει πιθανές περιπτώσεις φοροδιαφυγής. Χρησιμοποιούνται προηγμένοι αλγόριθμοι για τον εντοπισμό ανωμαλιών και προτύπων που μπορεί να υποδηλώνουν δόλιες δραστηριότητες.

Αξιοποιώντας την τεχνολογία, το IRS μπορεί να επεξεργάζεται αποτελεσματικά τεράστιες ποσότητες δεδομένων και να εντοπίζει άτομα και επιχειρήσεις υψηλού κινδύνου για πιο προσεκτικό έλεγχο. Αυτή η στοχευμένη προσέγγιση επιτρέπει στην IRS να κατανέμει τους πόρους της αποτελεσματικά και να επικεντρώνεται σε περιπτώσεις με υψηλότερη πιθανότητα φοροδιαφυγής. Η χρήση αναλύσεων δεδομένων ενισχύει την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα της φορολογικής διοίκησης, συμβάλλοντας στις συνολικές προσπάθειες για την πρόληψη της φοροδιαφυγής (Alm, 2021).

Έτσι, οι Ηνωμένες Πολιτείες εφαρμόζουν διάφορες στρατηγικές για την πρόληψη της φοροδιαφυγής. Αυτές περιλαμβάνουν τη διεθνή συνεργασία μέσω συμφωνιών ανταλλαγής πληροφοριών, την επιβολή κυρώσεων και ποινικών διώξεων, τη διεξαγωγή εκπαιδευτικών εκστρατειών και τη χρήση προηγμένης τεχνολογίας και ανάλυσης δεδομένων. Με την

εφαρμογή αυτών των μέτρων, η κυβέρνηση των ΗΠΑ στοχεύει να διασφαλίσει τη φορολογική συμμόρφωση, να αποτρέψει τη φοροδιαφυγή και να διατηρήσει την ακεραιότητα του φορολογικού συστήματος.

Στην Ευρώπη, οι στρατηγικές πρόληψης της φοροδιαφυγής εφαρμόζονται μέσω ενός συνδυασμού νομοθετικών μέτρων, διεθνούς συνεργασίας, συστημάτων προηγμένης τεχνολογίας και κυρώσεων για μη συμμόρφωση. Αυτές οι στρατηγικές στοχεύουν στην ενίσχυση της φορολογικής διοίκησης, στη βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών και στην αποτροπή ιδιωτών και επιχειρήσεων από τη συμμετοχή σε πρακτικές φοροδιαφυγής. Ας εξερευνήσουμε αυτές τις στρατηγικές με περισσότερες λεπτομέρειες:

Οι ευρωπαϊκές χώρες έχουν εφαρμόσει διάφορα νομοθετικά μέτρα για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής. Αυτά τα μέτρα περιλαμβάνουν:

Διοικητική Συνεργασία : Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) έχει θεσπίσει οδηγίες για τη διοικητική συνεργασία στον τομέα της άμεσης φορολογίας για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής. Αυτές οι οδηγίες διευκολύνουν την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ φορολογικών αρχών διαφορετικών κρατών μελών της ΕΕ (Christie & Holzner, 2006).

Κανονισμοί για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες : Οι ευρωπαϊκές χώρες έχουν εφαρμόσει κανονισμούς κατά του ξεπλύματος χρήματος για να αποτρέψουν την παράνομη ροή κεφαλαίων και να αποκαλύψουν κρυμμένα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται για σκοπούς φοροδιαφυγής. Αυτοί οι κανονισμοί απαιτούν από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να διεξάγουν τη δέουσα επιμέλεια στους πελάτες τους και να αναφέρουν ύποπτες συναλλαγές.

Φορολογική διαφάνεια : Έχουν καταβληθεί προσπάθειες για την ενίσχυση της φορολογικής διαφάνειας με την εισαγωγή μέτρων όπως η αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των φορολογικών αρχών. Αυτό επιτρέπει την κοινή χρήση οικονομικών δεδομένων που σχετίζονται με άτομα και επιχειρήσεις διασυνοριακά, καθιστώντας πιο δύσκολη την απόκρυψη περιουσιακών στοιχείων και εισοδημάτων από τις φορολογικές αρχές (Joumard, 2001).

Διεθνής συνεργασία: Οι ευρωπαϊκές χώρες συνεργάζονται ενεργά μέσω διεθνών συμφωνιών και οργανισμών για την καταπολέμηση της διασυνοριακής φοροδιαφυγής. Η ΕΕ διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη διευκόλυνση αυτής της συνεργασίας. Μερικές βασικές πρωτοβουλίες περιλαμβάνουν:

Πλαίσιο φορολογικών ικανοτήτων της ΕΕ: Η ΕΕ έχει αναπτύξει ένα πλαίσιο φορολογικών ικανοτήτων για την προώθηση της συνεργασίας και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των φορολογικών αρχών στα κράτη μέλη (Merks, 2006). Αυτό το πλαίσιο στοχεύει να ενισχύσει την ικανότητα των φορολογικών διοικήσεων να αποτρέπουν τη φοροδιαφυγή και να βελτιώνουν τη φορολογική συμμόρφωση.

Κατάλογος μη συνεργάσιμων δικαιοδοσιών ΕΕ: Η ΕΕ διατηρεί έναν κατάλογο μη συνεργάσιμων δικαιοδοσιών για φορολογικούς σκοπούς. Αυτή η λίστα βοηθά στον εντοπισμό χωρών που δεν πληρούν τα διεθνή πρότυπα φορολογικής διαφάνειας και τις ενθαρρύνει να βελτιώσουν τα φορολογικά τους συστήματα.

Συστήματα προηγμένης τεχνολογίας: Οι ευρωπαϊκές φορολογικές αρχές έχουν επενδύσει σε συστήματα προηγμένης τεχνολογίας για τη βελτίωση της φορολογικής διοίκησης και τον εντοπισμό πιθανών περιπτώσεων φοροδιαφυγής. Αυτά τα συστήματα περιλαμβάνουν:

Ανάλυση δεδομένων : Οι φορολογικές αρχές χρησιμοποιούν εργαλεία και αλγόριθμους ανάλυσης δεδομένων για την ανάλυση μεγάλου όγκου δεδομένων φορολογουμένων. Αυτά τα εργαλεία βοηθούν στον εντοπισμό προτύπων, ανωμαλιών και πιθανών δεικτών φοροδιαφυγής (Vajda, 2017).

Εκτίμηση Κινδύνου : Χρησιμοποιούνται προηγμένα μοντέλα εκτίμησης κινδύνου για τον εντοπισμό φορολογουμένων και συναλλαγών υψηλού κινδύνου. Αυτά τα μοντέλα χρησιμοποιούν τεχνικές ανάλυσης δεδομένων για να δώσουν προτεραιότητα σε ελέγχους και έρευνες, εστιάζοντας σε τομείς με υψηλότερη πιθανότητα φοροδιαφυγής.

Ποινές και διώξεις: Οι ευρωπαϊκές χώρες επιβάλλουν σημαντικές κυρώσεις και ποινικές διώξεις για φοροδιαφυγή. Αυτές οι κυρώσεις λειτουργούν αποτρεπτικά και στέλνουν ένα ισχυρό μήνυμα ότι η φοροδιαφυγή δεν θα γίνει ανεκτή. Η αυστηρότητα των κυρώσεων διαφέρει από χώρα σε χώρα, αλλά συχνά περιλαμβάνουν πρόστιμα, φυλάκιση και κατασχέσεις περιουσιακών στοιχείων (Dobrovic, Koraus & Rajnoha, 2018).

Εκπαίδευση: Οι φορολογικές αρχές στην Ευρώπη διεξάγουν εκπαιδευτικές εκστρατείες και παρέχουν πόρους για να βοηθήσουν τους φορολογούμενους να κατανοήσουν τις φορολογικές τους υποχρεώσεις και τις συνέπειες της φοροδιαφυγής. Αυτές οι πρωτοβουλίες αποσκοπούν στην προώθηση της φορολογικής συμμόρφωσης και στην παροχή καθοδήγησης σχετικά με την ορθή τήρηση αρχείων, την αναφορά εισοδήματος και τη διεκδίκηση εκπτώσεων (Babic & Zarić, 2022).

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι συγκεκριμένες στρατηγικές πρόληψης της φοροδιαφυγής μπορεί να διαφέρουν μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών, καθώς κάθε χώρα έχει το δικό της νομικό και διοικητικό πλαίσιο. Ωστόσο, ο γενικός στόχος είναι η ενίσχυση της φορολογικής διοίκησης, η βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών και η αποτροπή των πρακτικών φοροδιαφυγής μέσω ενός συνδυασμού νομοθετικών μέτρων, διεθνούς συνεργασίας, συστημάτων προηγμένης τεχνολογίας, κυρώσεων και εκπαιδευτικών πρωτοβουλιών

4.ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Συμπερασματικά, η Ελλάδα διαπιστώθηκε ότι έχει σχετικά υψηλό ποσοστό φοροδιαφυγής, το οποίο μπορεί να αποδοθεί, εν μέρει, στη μεγάλη άτυπη οικονομία της και στην επικρατούσα κουλτούρα της φορολογικής μη συμμόρφωσης. Συγκριτικά, οι ΗΠΑ παρουσιάζουν χαμηλότερο ποσοστό φοροδιαφυγής, πιθανότατα λόγω της ισχυρής τους κουλτούρας φορολογικής συμμόρφωσης και της χρήσης της τεχνολογίας από την IRS για τον εντοπισμό και την πρόληψη της φοροδιαφυγής. Οι ευρωπαϊκές χώρες, από την άλλη πλευρά, επιδεικνύουν γενικά τα χαμηλότερα ποσοστά φοροδιαφυγής, γεγονός που μπορεί να αποδοθεί στην ισχυρή τους κουλτούρα φορολογικής συμμόρφωσης και στην αποτελεσματική χρήση της τεχνολογίας για τον εντοπισμό και την πρόληψη της φοροδιαφυγής.

Όσον αφορά τα συστήματα πρόληψης της φοροδιαφυγής, η Ευρώπη αναδεικνύεται με τα πιο οργανωμένα συστήματα, ενώ οι ΗΠΑ διαθέτουν πιο προηγμένα τεχνολογικά μέτρα. Ωστόσο, είναι προφανές ότι η Ελλάδα εξακολουθεί να απαιτεί σημαντικές βελτιώσεις στα συστήματα πρόληψης της φοροδιαφυγής, γεγονός που απαιτεί αλλαγές στα πολιτιστικά πρότυπα και αυξημένες επενδύσεις στην τεχνολογία.

Οι συγκεκριμένες συστάσεις για την Ελλάδα περιλαμβάνουν την ανάγκη να καλλιεργηθεί μια κουλτούρα φορολογικής συμμόρφωσης μέσω πρωτοβουλιών δημόσιας εκπαίδευσης και εντατικών προσπαθειών για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής. Αυτό θα μπορούσε να συνεπάγεται την έναρξη εκστρατειών ευαισθητοποίησης του κοινού για την ανάδειξη των οφελών της πληρωμής φόρων και των επιπτώσεων της φοροδιαφυγής. Επιπλέον, η αύξηση της συχνότητας των φορολογικών ελέγχων και η απλούστευση της διαδικασίας αναφοράς της φοροδιαφυγής μπορεί να αποδειχθεί επωφελής.

Επιπλέον, η Ελλάδα θα πρέπει να επενδύσει στην τεχνολογία για να ενισχύσει τις προσπάθειές της για την πρόληψη της φοροδιαφυγής. Η εφαρμογή ενός συστήματος ηλεκτρονικής τιμολόγησης θα μπορούσε να συμβάλει στον μετριασμό της φοροδιαφυγής μειώνοντας την έκδοση πλαστών τιμολογίων από τις επιχειρήσεις. Επιπλέον, η αξιοποίηση των αναλυτικών στοιχείων δεδομένων θα μπορούσε να βοηθήσει στον εντοπισμό ατόμων που είναι πιθανό να συμμετάσχουν σε πρακτικές φοροδιαφυγής.

Με τη λήψη αυτών των μέτρων, η Ελλάδα μπορεί να ενισχύσει τα συστήματα πρόληψης της φοροδιαφυγής και να μετριάσει την ετήσια απώλεια φορολογικών εσόδων. Αντλώντας από τις επιτυχημένες στρατηγικές που εφαρμόζουν άλλες χώρες, η Ελλάδα έχει τη δυνατότητα να δημιουργήσει ένα δικαιότερο και πιο αποτελεσματικό φορολογικό σύστημα μέσω ενός συνδυασμού εκπαιδευτικών εκστρατειών, αυστηρότερης επιβολής και τεχνολογικής καινοτομίας.

Πίνακας 1.

ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> ● Ψηφιοποίηση των Φορολογικών Συστημάτων και δημιουργία Φορολογικών Υπηρεσιών για την εκάστοτε χώρα (Α.Α.Δ.Ε. , Α.Ε.Ο.Ι.) ● Δημιουργία ειδικού Φορολογικού Μητρώου για πολίτες και επιχειρήσεις (Α.Φ.Μ , Ν.Ι.Φ.) ● Ανάπτυξη Διεθνούς Συνεργασίας με άλλες χώρες της Ε.Ε. ● Βελτίωση και αύξηση των περιοδικών και τακτικών ελέγχων
ΔΙΑΦΟΡΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> ● Δημιουργία του προγράμματος πληροφοριοδοτών Whistleblower

Σύμφωνα με τα δεδομένα του ανωτέρω Πίνακα μπορούμε να αντιληφθούμε ότι τόσο οι προσπάθειες όσο και τα αποτελέσματα των δύο χωρών έχουν κοινά χαρακτηριστικά στην ανάπτυξη των τρόπων αντιμετώπισης της φοροδιαφυγής. Πιο συγκεκριμένα, το πιο σημαντικό βήμα είναι η δημιουργία Φορολογικών Διοικήσεων, όπου ο κύριος σκοπός τους είναι η πάταξη της φοροδιαφυγής μέσω επιβολής κυρώσεων για τους παραβάτες. Παράλληλα, με την ψηφιοποίηση των συστημάτων είναι εύκολα αντιληπτή η βελτίωση της παρακολούθησης των συναλλαγών μεταξύ των πολιτών καθώς και των επιχειρήσεων μέσω της δημιουργίας Ειδικού Φορολογικού Αριθμού τόσο για τους πολίτες όσο και για τις επιχειρήσεις. Επιπρόσθετα, αξίζει να σημειωθεί και η πρόοδος της συχνότητας των ελέγχων των υπηρεσιών στις εκάστοτε οικονομικές συναλλαγές με σκοπό την αποτροπή της φοροδιαφυγής. Αντιθέτως, η μόνη διαφορά που φαίνεται στην σύγκριση των τρόπων αντιμετώπισης της φοροδιαφυγής ανάμεσα στις δύο χώρες, είναι η δημιουργία του προγράμματος Whistleblower, μία ανακάλυψη της Ισπανίας. Σύμφωνα με αυτό το πρόγραμμα, υπάρχει η δυνατότητα των πολιτών να βοηθάνε στην πάταξη της φοροδιαφυγής μέσω της αναφοράς παράνομων συμβάντων στις Υπηρεσίες, παρεχόμενοι βέβαια της ανάλογης εχεμύθιας και εμπιστευτικότητας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Adrian Ducu (2016). The Amplitude Of Tax Evasion Affects Fair Competition. *Management Strategies Journal*, 31(1), 103-109.

Agapētos (1999). VAT evasion: Overview of the Greek experience. *Journal of Modern Greek Studies*, 17(1), 151-162.

Agrawal & Foremny (2019). Relocation of the rich: Migration in response to top tax rate changes from Spanish reforms. *Review of Economics and Statistics*, 101(2), 214-232.

Ahlawat & Telson (2015). The Foreign Account Tax Compliance Act's Unintended Consequences. *Banking and Finance Review*, 7(2), 137-154.

Ahrens & Bothner (2020). The big bang: Tax evasion after automatic exchange of information under FATCA and CRS. *New Political Economy*, 25(6), 849-864.

Akram, Noreen & Karamat (2011). The Greek sovereign debt crisis: Antecedents, consequences and reforms capacity. *Journal of Economics and Behavioral Studies*, 2(6), 306-318.

Alm (2021). Tax evasion, technology, and inequality. *Economics of Governance*, 22(4), 321-343.

Alm (2021). Tax evasion, technology, and inequality. *Economics of Governance*, 22(4), 321-343.

Almendral (2005). Tax avoidance and the European Court of justice: What is at stake for European general anti-avoidance rules. *Intertax*, 33, 562.

Almunia & Lopez Rodriguez (2014). Heterogeneous responses to effective tax enforcement: Evidence from Spanish firms.

Almunia & Lopez-Rodriguez (2013). Firms' responses to tax enforcement strategies: Evidence from Spain.

Almunia & Lopez-Rodriguez (2018). Under the radar: The effects of monitoring firms on tax compliance. *American Economic Journal: Economic Policy*, 10(1), 1-38.

Anastasiou, Kalligosfyris & Kalamara (2020). Estimation of the size of tax evasion in Greece. *Bulletin of Applied Economics*, 7(2), 97.

Anastasiou, Kalligosfyris & Kalamara (2020). Estimation of the size of tax evasion in Greece. *Bulletin of Applied Economics*, 7(2), 97.

Anastasiou, Kalligosfyris & Kalamara (2021). Determinants of tax evasion in Greece: Econometric analysis of co-integration and causality, variance decomposition and impulse response analysis. *Bulletin of Applied Economics*, 8(1), 29.

Arena, Bengo, Calderini & Chiodo (2018). Unlocking finance for social tech start-ups: Is there a new opportunity space?. *Technological Forecasting and Social Change*, 127, 154-165.

Babic & Zarić (2022). TAX EVASION AND EDUCATION LEVEL: EVIDENCE FROM THE EUROPEAN UNION COUNTRIES. *KNOWLEDGE-International Journal*, 51(1), 17-21.

Ballas & Tsoukas (1998). Consequences of distrust: The vicious circle of tax evasion in Greece. Available at SSRN.

Bogdanović & Babovic(2020). Expert systems as a means in detecting tax evasion.

Bronchi, (2001). Options for reforming the tax system in Greece.

Casi, Spengel & Stage (2020). Cross-border tax evasion after the common reporting standard: Game over?. *Journal of Public Economics*, 190, 104240.

Cebula (2014). The underground economy in the USA: preliminary new evidence on the impact of income tax rates (and other factors) on aggregate tax evasion 1975-2008. *PSL Quarterly Review*, 67(271).

Chatfield (2009). Public service reform through e-government: a case study of 'e-Tax' in Japan. *Asymptotic and computational methods in spatial statistics*, 209.

Christiansen (2020). The US'Handling of Tax Secrecy: Anti-Evasion Measures.

Christie & Holzner (2006). What explains tax evasion? An empirical assessment based on European data (No. 40). WIIW Working Paper.

Christie & Holzner (2006). What explains tax evasion? An empirical assessment based on European data (No. 40). WIIW Working Paper.

Christopoulos (2003). Does underground economy respond symmetrically to tax changes? Evidence from Greece. *Economic Modelling*, 20(3), 563-570.

Cicin-Sain (2019). New Mandatory Disclosure Rules for Tax Intermediaries and Taxpayers in the European Union-Another " Bite" into the Rights of the Taxpayer?. *World Tax J.*, 77.

Cohen (2000). The Economics of Crime and Punishment: Implications for Sentencing of Economic Crimes and New Technology Offenses. *Geo. Mason L. Rev.*, 9, 503.

Correspondent, I. T. R. (2019). Greece: Greece progresses in tax policy-making realm. *International Tax Review*.

Crane & Nourzad (1986). Inflation and tax evasion: An empirical analysis. *The Review of Economics and Statistics*, 217-223.

CULLEN, TURNER & WASHINGTON (2015). Political alignment and tax evasion. mimeo.

Devereux, Griffith & Klemm (2004). Why has the UK corporation tax raised so much revenue?. *Fiscal Studies*, 25(4), 367-388.

Dharmapala (2016). Cross-border tax evasion under a unilateral FATCA regime. *Journal of Public Economics*, 141, 29-37.

Dobrovic, Korauš & Rajnoha (2018). Activity management of the action plan for a sustainable fight against tax fraud and tax evasion in Slovakia as compared with the EU. *Маркетинг і менеджмент інновацій*, (3), 313-323.

Dobrovic, Korauš & Rajnoha, (2018). Activity management of the action plan for a sustainable fight against tax fraud and tax evasion in Slovakia as compared with the EU. *Маркетинг і менеджмент інновацій*, (3), 313-323.

Drogalas, Anagnostopoulou, Pazarskis & Petkopoulos (2018). Tax ethics and tax evasion, evidence from Greece. *Theoretical Economics Letters*, 8(05), 1018.

Durán-Cabré & Esteller-Moré (2010). Tax data for wealth concentration analysis: An application to Spanish wealth tax. *Review of Income and Wealth*, 56(3), 620-631.

Dynarski, Scott-Clayton & Wiederspan (2013). Simplifying tax incentives and aid for college: Progress and prospects. *Tax policy and the economy*, 27(1), 161-202.

Edelstein & Rodriguez (2007). Tax treaty developments.

Ermasova, Haumann & Burke (2021). The relationship between culture and tax evasion across countries: Cases of the USA and Germany. *International Journal of Public Administration*, 44(2), 115-131.

Exadaktylos & Zahariadis (2012). Policy Implementation and Political Trust: Greece in the age of austerity.

Feinstein (1991). An econometric analysis of income tax evasion and its detection. *The RAND Journal of Economics*, 14-35.

Fjeldstad & Moore (2008). Tax reform and state building in a globalized world. *Taxation and state building in developing countries*.

Furnham,(2005). Understanding the meaning of tax: Young peoples' knowledge of the principles of taxation. *The Journal of Socio-Economics*, 34(5), 703-713.

García & Cuello (2017). The Immediate Supply of Information in value added tax. IDP. Revista de Internet, Derecho y Política, (25), 83-93.

García Guerrero (2022). The European legal framework to neutralize hybrid mismatches as a manifestation of tax avoidance: the transposition of eu anti-tax avoidance directives (Atad I & Atad II) in Spanish Law.

González & Mateos Caballero (2018). Social network analysis tools in the fight against fiscal fraud and money laundering.

Gottschalk & Hamerton (2022). Crime Signal Detection Perspectives. In Corporate Compliance: Crime, Convenience and Control (pp. 127-169). Cham: Springer International Publishing.

Gouscos, Mentzas & Georgiadis (2001, November). Planning and implementing e-government service delivery: achievements and learnings from on-line taxation in Greece. In 8th Panhellenic Conference on Informatics (pp. 8-10).

Gouscos, Mentzas & Georgiadis, (2001, November). Planning and implementing e-government service delivery: achievements and learnings from on-line taxation in Greece. In 8th Panhellenic Conference on Informatics (pp. 8-10).

Greece, E. Y. & Kasidou (2020). Greece moves towards rationalised implementation of anti-avoidance rules. International Tax Review.

Guerre (2022). Subcentral Taxation in Spain. International Journal of Economics and Financial Issues, 12(4), 1-12.

Hansen & Kessler (2001). The political geography of tax havens and tax hells. American Economic Review, 91(4), 1103-1115.

Haselsteiner (2022). International Comparison of Specific Taxes on Digital Services: Analysis of the Status Quo in Europe: Analyse des Status Quo in Europa/submitted by Cornelia Haselsteiner.

HEAD & Krever (2009). Tax Reform in 21st Century. Austin: Wolters Kluwer.

Herranz & Turino (2023). Tax evasion, fiscal policy and public debt: Evidence from Spain. Economic Systems, 47(3), 101121.

Huang (2018). Discussion on the development of artificial intelligence in taxation. American Journal of Industrial and Business Management, 8(08), 1817.

Ismer (2021). Towards Mandatory E-Invoicing for VAT and a Common Clearance System: Rich Pickings from Embracing Technology!. EC Tax Review, 30(3).

Joumard (2001). Tax systems in European Union countries. Available at SSRN 276868.

Kaplan, Newberry & Reckers (1997). The effect of moral reasoning and educational communications on tax evasion intentions. *The Journal of the American Taxation Association*, 19(2), 38.

Kaplanoglou & Rapanos (2013). Tax and trust: The fiscal crisis in Greece. *South European Society and Politics*, 18(3), 283-304.

Kavelaars (2013). EU and OECD: Fighting against tax avoidance. *Intertax*, 41, 507.

Kottaridi & Thomakos (2018). "Regulate me not": The regulatory failures of taxation: A tale from Greece. *Managerial and Decision Economics*, 39(8), 863-871.

Kounadeas, Eriotis, Boufounou & Sofia (2022). Analysis of the Factors Affecting Tax Evasion in Greece. *International Journal of Economics & Business Administration (IJEBA)*, 10(1), 140-158.

Kounadeas, Eriotis, Boufounou & Sofia (2022). Analysis of the Factors Affecting Tax Evasion in Greece. *International Journal of Economics & Business Administration (IJEBA)*, 10(1), 140-158.

Kourkoulis (2021). The IS TAXISnet and new eServices as tools to assist citizens of Greece during the COVID-19 pandemic: A case study.

Lazos, Pazarskis, Karagiorgos & Koutoupis (2022). the Tax Compliance Cost for Businesses and Its Key Determinants: Evidence From Greek Businesses. *Journal of Tax Administration*, 7(1), 39-56.

Leiken (1996). Controlling the global corruption epidemic. *Foreign Policy*, (105), 55-73.

Lips (2019). Great powers in global tax governance: A comparison of the US role in the CRS and BEPS. *Globalizations*, 16(1), 104-119.

Lynch & Oakford (2014). *The Economic Benefits of Closing Educational Achievement Gaps: Promoting Growth and Strengthening the Nation by Improving the Educational Outcomes of Children of Color*. Center for American Progress.

Malkoutzis (2011). *Greece-A year in crisis*. Berlin: Friedrich Ebert Foundation.

Martín & Maria (2019). The Spanish Survey of Living Conditions (ES-SILC). Characteristics and methodological development. *Spanish journal of statistics*, (1), 41-56.

Martinez-Vazquez (2007). *The Spanish tax reform: Overview and lessons*.

Masclet, Montmarquette & Viennot-Briot (2019). Can whistleblower programs reduce tax evasion? Experimental evidence. *Journal of Behavioral and Experimental Economics*, 83, 101459.

- Matsaganis & Flevotomou (2010). Distributional implications of tax evasion in Greece.
- Merks (2006). Tax evasion, tax avoidance and tax planning. *Intertax*, 34, 272.
- Mironov (2013). Taxes, theft, and firm performance. *The Journal of Finance*, 68(4), 1441-1472.
- More (2008). 10. Current situation and proposals for reform of Spain's tax administration. *Fiscal Federalism and Political Decentralization: Lessons from Spain, Germany and Canada*, 209.
- Mosteanu (2015). IMPLICATION OF FISCAL POLICY FOR THE ROMANIAN ECONOMY DURING 2000-2015 Abstract: This paper aims to examine the result of implication of fiscal policy and their objectives in Romanian economy during 2000 –2015. The analysis is focused on the expectations and results achieved through the implemented objectives of the fiscal policy. The paper draws especially on the results reflected in the revenues collected to the general consolidated budget of the state, in the share of deficit of general . *EcoForum*, 4(Special Issue 1), 1-32.
- Moutselos & Mavrodi (2020). Diaspora policies, consular services and social protection for Greek citizens abroad. *Migration and Social Protection in Europe and Beyond (Volume 2) Comparing Consular Services and Diaspora Policies*, 227-243.
- Moya (1992). 6 Information Technology: Strategy of the Spanish Tax Administration. In *Improving Tax Administration in Developing Countries*. International Monetary Fund.
- Nerré (2008). Tax culture: A basic concept for tax politics. *Economic Analysis and Policy*, 38(1), 153-167.
- Nobes, Oliveras & Puig (2004). The changing relationship between tax and financial reporting in Spain.
- O'Connell (2018). Taxation and the not-for-profit sector globally: common issues, different solutions. *Research handbook on not-for-profit law*, 388-417.
- Ortiz & Cummins (2011). Global inequality: Beyond the bottom billion—a rapid review of income distribution in 141 countries. Available at SSRN 1805046.
- Ortiz Pradillo (2016). WHISTLEBLOWING AND CRIMINAL PROCEEDINGS IN SPAIN. *Indonesian Journal of International & Comparative Law*, 3(1).
- Owusu-Ansah & Leventis (2006). Timeliness of corporate annual financial reporting in Greece. *European Accounting Review*, 15(2), 273-287.
- Pantazatou (2012). Tax Secrecy and Tax Transparency: The Relevance of Confidentiality in Greek Tax Law. *Tax Secrecy and Tax Transparency: The relevance of confidentiality in tax law (Peter Lang 2013)*.

- Pechman (1990). The future of the income tax. *The American Economic Review*, 80(1), 1-20.
- Peláez-Repiso, Sánchez-Núñez & García Calvente (2021). Tax regulation on blockchain and cryptocurrency: The implications for open innovation. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*, 7(1), 98.
- Peters (1991). *The politics of taxation. A Comparative Perspective*, Cambridge, 58-64.
- Petroni & Cloete (2005). The Development of the Spanish Electronic Administration. *New Technologies in Public Administration*, 28, 60.
- Pradillo (2016). Whistleblowing and Criminal Proceedings in Spain: Roma Traditoribus Non Praemiat. *Indon. J. Int'l & Comp. L.*, 3, 43.
- Prettl (2017). Influence of anti-tax avoidance rules on profit shifting and real FDI-examining CFC rules. Available at SSRN 2893907.
- Pujol Trias (2018). Challenges of corporate income tax in the era of the digital economy.
- Raskolnikov (2006). Crime and punishment in taxation: Deceit, deterrence, and the self-adjusting penalty. *Columbia Law Review*, 569-642.
- Rixen (2011). Tax competition and inequality: The case for global tax governance. *Global governance*, 17, 447.
- Roache & Gostin (2017). The untapped power of soda taxes: incentivizing consumers, generating revenue, and altering corporate behavior. *International journal of health policy and management*, 6(9), 489.
- Rodríguez, Montequín, Fernández & Balsera (2019). Spanish Public Procurement: legislation, open data source and extracting valuable information of procurement announcements. *Procedia Computer Science*, 164, 441-448.
- Sanchez (2011). Fighting tax evasion in Latin America: The contrasting strategies of Chile and Argentina. *Third World Quarterly*, 32(6), 1107-1125.
- Sánchez “Virtual Assistant” for VAT.
- Saxunova & Szarkova (2018). Global efforts of tax authorities and tax evasion challenge. *Journal of Eastern Europe Research in Business and Economics*, 2018, 1-14.
- Shahroodi (2010). Investigation of the effective factors in the efficiency of tax system. *Journal of Accounting and taxation*, 2(3), 42.
- Sharman (2010). Shopping for anonymous shell companies: An audit study of anonymity and crime in the international financial system. *Journal of Economic Perspectives*, 24(4), 127-140.

Shokrkhodaei & Salatin (2018). The effect of information & communication technology on tax revenue in selected countries with an emphasis on tax evasion. *Macroeconomics Research Letter*, 13(25), 107-132.

Shokrkhodaei & Salatin (2018). The effect of information & communication technology on tax revenue in selected countries with an emphasis on tax evasion. *Macroeconomics Research Letter*, 13(25), 107-132.

Shoup (1955, January). Theory and background of the value-added tax. In *Proceedings of the Annual Conference on taxation under the Auspices of the National Tax Association* (Vol. 48, pp. 6-19). National Tax Association.

Skouras & Christodoulakis (2014). Electoral misgovernance cycles: evidence from wildfires and tax evasion in Greece. *Public Choice*, 159, 533-559.

Slemrod (2007). Cheating ourselves: The economics of tax evasion. *Journal of Economic perspectives*, 21(1), 25-48.

Stamoulis, Gouscos, Georgiadis & Martakos (2001). Revisiting public information management for effective e-government services. *Information Management & Computer Security*, 9(4), 146-153.

Stolowy & Stolowy (2022). Name and Shame: A Comparative and International Analysis of Whistleblowing Laws. Available at SSRN 4380430.

Tagkalakis (2014). The determinants of VAT revenue efficiency: recent evidence from Greece.

Tahinakis, Mylonakis & Protogeris (2006). The contribution of e-government to the modernisation of the Hellenic taxation system. *Electronic Government, an International Journal*, 3(2), 139-157.

Terpsiadou, & Economides (2009). The use of information systems in the Greek public financial services: the case of TAXIS. *Government Information Quarterly*, 26(3), 468-476.

Timmons (2005). The fiscal contract: States, taxes, and public services. *World Politics*, 57(4), 530-567.

Vajda (2017). Measures to Reduce Tax Evasion at European Level. *Hyperion Economic Journal*, 5(4), 21-26.

Varotsis & Katerelos (2019). The Regional Tax Policy: A Review in Greece. *Modern Economy*, 10(08), 1963.

Varotsis & Katerelos (2020). Tax behaviour relating to the review of a revised regional tax policy: a study in Greece. *Journal of Economic Structures*, 9(1), 1-16.

Vousina (2017). Shadow economy and tax evasion. The Achilles heel of Greek economy. Determinants, effects and policy proposals. *Journal of Money Laundering Control*, 20(4), 386-404.

Xavier, Pires, Marques & Soares (2022). Tax evasion identification using open data and artificial intelligence. *Revista de Administração Pública*, 56, 426-440.

Yuyin & Jinxi (2018). The effect of governmental policies of carbon taxes and energy-saving subsidies on enterprise decisions in a two-echelon supply chain. *Journal of Cleaner Production*, 181, 675-691.

Γοργόλης (2013). Taxisnet.

Ευθυμιάδης & Μουρατίδης (2014). Εφαρμογή ηλεκτρονικών φορολογικών υπηρεσιών στην Ελλάδα. Μελέτη του συστήματος Taxis Net.

Καππάτου (2021). Ο φορολογικός έλεγχος στην ψηφιακή εποχή. Έμμεσες τεχνικές ελέγχου.